

टाईम विट्नेस

०१२ व००७ Qoj २०१७ एवं % : १५४

D; के mBk; एवं vki dh vkokt!

कही सूरमाओं को इस
बार जीतने के लाले

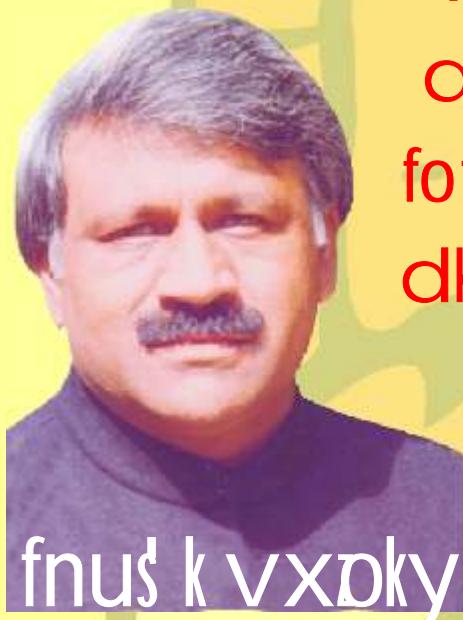

70 विधान सभा

ejsl; kjsi øsk okfl ; kavi user dk i zkx t: j djs

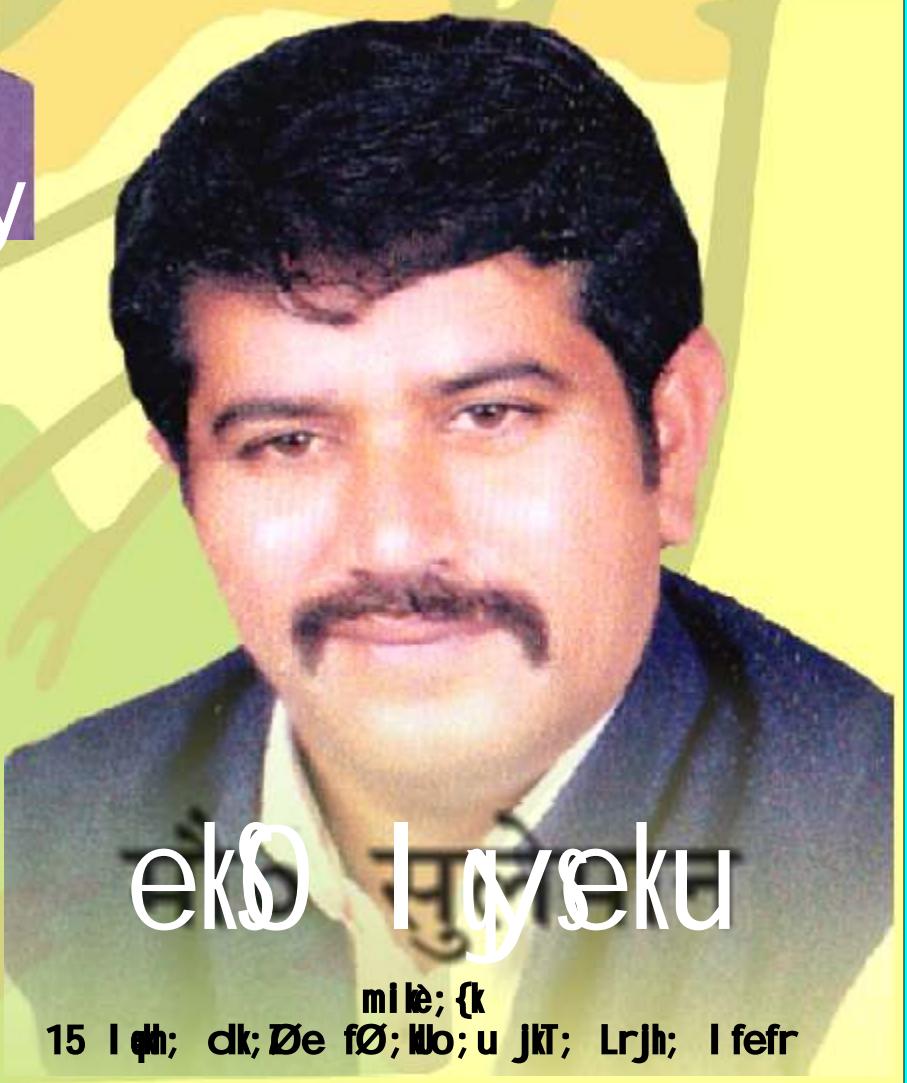
vki I svih gSfd 15 Qj ojh dks
dkaxd dksvi uk vew; okV nsdj
fot; cukbZvkj vyxkooknh rkdrks
dksj ksduseadkaxd dh I g; kx dj A

fnus k vxpky

dkaxd i R; k' kh
/kei j fo/kku Hkk

mRrjk[k. M
dh ; gh
i pdkj gj nk
i js5 I ky

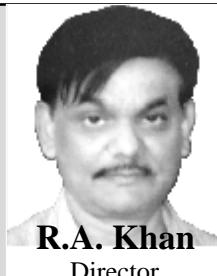

ekS I gyeku

15 I dh; dk; Øe fØ; Hk; u JKT; Lrjh; I fefr
mlle; {k

PRAYAG IAS Academy

Uttarakhand's Leading Institute for
IAS/PCS, PCS (J)
Prayag IAS College Maan Singh Waala,
Dehradun, Ph. No. 0135-2744550

R.A. Khan
Director

vkj, uvkbz | ; % UTTIN/2015/68784

Vkbe foVus

ekfl d if=dk o"kl 2 vd % 07

Qjojh 2017

I g I j{kd	MW I at; xkh
fo'ksh I ykgdkj	I q'hj dij]
dkuuh I ykgdkj	fot; [k. MW
I a knd	euelgu d.Moky
mi I a knd	(, Moksh)
I g I a knd	vi Ojst+ [k]
x<eky i Hkkjh	nhid 'kq
dékÅ i Hkkjh	,e, I efyd
C; jks phi Q	v'kkd jkor
i Noknu i Hkkjh	'kkj i ius
I gkuij i Hkkjh	I at; fdeBh
gfj}kj i Hkkjh	I at; dekj
O; oLFki d	'kknc efyd
ejknckn	'kgutj vyh
I oknakrk	Hkqun plgku
I oknakrk	esjkt fl g jRBG
yskmV fMtkbuj	vdje [k]
	ckwgl u
	dyhe [k]
	f'k[k fc"V

Loket] eed] i zl'kd vi Ojst [k] jkj fi frdk
fi Vl] 9 i xfr fogkj] /ei j] ngjknw I sefper
djkdj] 'kelz dkvkuh cge.oky] fujatuij]
ngjknw] mRrjk[k. M I s i zl'kd'krA
I a knd vi Ojst [k]
ifdk I s I c/r fdI h Hk ohn&fookn dh fLFkr
eaU; k; {sk ftyk& ngjknw gh elu; gk

vlnj ds "B ei

4 od kkn dh jktuhfr

6 pukokseks
thrxk] dguk
ef' dyij Urq
turk dh gkj
fuf' pr gksh

8 Hkktik vtp dhrjg fpfM; k dh vka k i j utj x<kr s

i athdr dk; k; Vkbz foVus
'kelz dkvkuh cge.oky] fujatuij] ngjknw] mRrjk[k. M
el 7409293012] 7078188479
b&ey% timewitness2015@gmail.com,
afrojkhan78600@gmail.com

uk% t: jh ughafd y[kd ds fy[ks y[k I s I Ei knd
I ger gk ,oa I Hk in ifjorzh; gso I Hk I nL;
voftud gk

I Ei kndh; -----

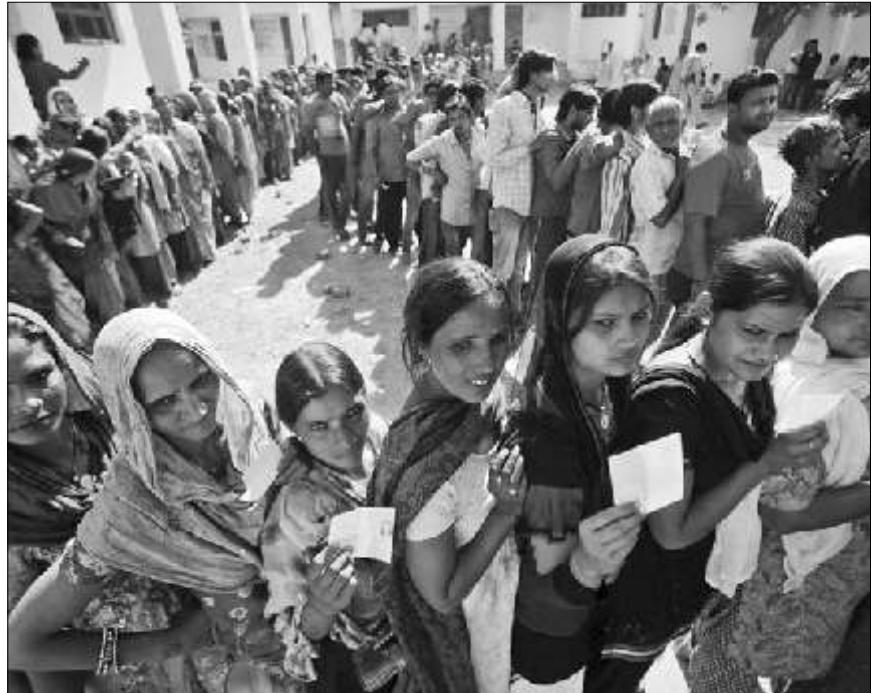
ernku vo'; djs

mRrjk[k. M jKT; ei 15 Qj ojh 2017 dks 70
fo/kkul Hkk dsfy, ernku gksusokysg; sog I e; gStc
turk vi userkf/kdkj dk i z kx dj ds, d I gh I j dkj
cukusdk ekf dk feyrkg; bl fy, turk vi user dk i z kx
, d LoPN , oabZekunkj usko I j dkj dkspruusevi uk
I g; kx dj uk pkfg, Adbl, s sernkrk Hkh gksrgatksl kprsgs
fd okv nsusl sD; k Qk; nk g; l kj surkrks, d rj g gh gksrgs
vkj puko dsckn mudk gky rd ughai Nrj rksmUgs, k
I kpdj ernku okysfnu ?kj ughacBuk pkfg, AmUgsvi us
er dk i z kx dj uk pkfg, Ad; kfd ; g ml dk vf/kdkj g;
vkj ft I I s; g Hkh i rk pyrk gSfd ml 'kgj o i ns k ea
fdrusy kx ernku dj usdsi fr tkx: d g; , oernkrk ds
, d okv I sfld h Hkh usk dh gkj & thr gksl drh g; vks
dkbZekunkj i R; k' khml , d okv I sgkj I drkg; l kFgh
puko dsl e; vxj I Hkhernkrk okv dj usclkr rd tk; kx
rksHkz'Vkpkj ughagkskA vks fd I h Hkh 0; fDr dsuke I sdkbZ
nli j k okv ughansik; skA vxj fd I h 0; fDr dks dkbZHkh
mEhnokj i I n ughagsrksmudsfy, ^uks/k* dkcvuj grkg;
ft I sernkrk i z kx dj I drsg; bl I svki dkokv rksfxuk
tk; sk i j ml I s; g Hkh I kfcr gkstk; skfd fdrusi fr' kr
turk ml {ks dsfd I h Hkh mEhnokj dks i I n ughadj rh
g; ernku vki dk ey vf/kdkj g; bl dk i z kx t: j dj s
vkj I gh I j dkj cukuseal g; kx dj

ਮਤਦਾਤਾ ਅਪਨੀ ਤਾਕਤ ਪਹੁਚਾਨੇ

ge bl ykdræ ds , d ftEenkj ernkrkgd dkj . k pkgs tksHkh gSyfdu ; g ckr I gh gfd ge vPNsykxslsksvi uk tui frfuf/kughcukj gsg D; kge vi uk I d n vkj fo/kk; d bl fy, pursgSfd og I d n cls ; k fo/klul Hkk ds vUnj tkdj xq Mksd h rj g gMnax epk; j ogi dfl Z k rkMs; k ekbd Qdsnl j si {k ds I kFk ekj i HV dj avkj vi usfoi {kh dks ckyusgh u nlog , d vki j kf/kd "kM+ & cukdj tk; avkj I nu dsvUnj I cdh vka[kseafI h gpoZfepz >kd nso" k dLok/khurk dk nq i ; ksx dj ds vij kf/k; k Mkd ykj yvjk xcu [kkj h vkj , d i KVhZl sni j si KVhZevi usLokkFkZ ds fy, I kfej gks tkuk bl fud"V jktuhfr I Ldr dlfodkl dj usdsfy, dksu&dksu ykx nk'kh gk ge I c dksbl i z u dkmRrj [kksyuk pkfg, A geusukj k fn; k fd ge x. kræ gk geusdkyekDI dhl dE; fuLV fopkj k/kkj k i j Hkh vLokdfr dsgLrk{kj dj fn, A yfdu vkt dkyekDI Z dhl dgh gpoZ , d ckr vi u&vi usnjkpo. k l sI R; fl } dj nh gk i nthoknh j k"Vls dhl I d n okLro ea xi kM+ kj dhl egkLkHkk gkrh gsgok ehl h eh< x i kM+ ksdsvykok nti j k dkkBdke ugh dj rk vc rks I d n vkj fo/klul Hkk dsgky ogk i j x; shkh ugh pyrhA vc rks og naekgkrk gk

'kjk & kjk vkj I nu vfuf' pr dky dsfy, LFkfxr gkstkrk gk D; kge bl h ckr ds fy, viuk I d n vkj fo/kk; d pursgSfd ogft I nu eadke dj usdsfy, pudsj Hkst x; k gk ml h I nu dksog dke udj usmml h I nu ds dke dkt eog ck/kk i sikk dj N ml h I nu dks og LFkfxr dj ok n bl vi j/k dksj ksdus dsfy, dksu dkuu cuk; sikk bu gMnfx; kaij udy dI us dsfy, vHkh fdruh 'kkrkCn; kadsckn dkuu cuk; ktk; sikk ey i z ugh; sgfd

tksykx vi usl d n dsvUnj j kst & j kst v0; LFkk i sikk dj ds vi us dks i d koj gMnaxh cuk ppsgSfV0; oLFkk ds stud cu pps0; okLFkfi dk ds; sI nL; n'k vkj i n'k dsvUrfj d thou ea' kifUr 0; okLFkk dk; e j [kus ds fy, dS s dke&dke dj sikk

mUgkus turk dks yxrkj thou I k/kuks I sofpr fd; k gk n'k dsvUnj vi j/k/kj cykRdkj kj ?kks/kylj /kkafkf; k] rLdfj; k] feykov [kkj h] vkj tkl ekl q egxkbZ dhl ck<+vkbZ gk vkj dy rd xfy; ks ea yppfj I z dj us okyk Hkhx] vQhe vkj ' kjk dk rLdj] dks/ku dhl rkdr I sgekj k I d n vkj fo/kk; d cu tkrk gk og I nu ds vUnj 0; okLFkfi dk ds I nL; k dhl vka[kks e fepzQd j gk gk vkj i kpk I ky dsvUnj og dj kM+ i fr fdI rjg I scu tkrsgk puko v; kks puko thrusdsckn much I Ei fr ij utj D; kough j [k l drk uskvkadh I Ei fr dhl Nku chu vkj dM+ tko dsfy, v; kks dc cuk; k tk; sikk

n'k eajj hch c<+j gh gk cjk kst xkj h dhl Hkh[kh Qkst c<+h tk gj h gk cjk kst xkj etnjj ksvkj d thlkj fdI kuksdsi fj okj v; sfnu vkrRekgR; k dj j gsg vkj usk th dhl Ei fr efnu j kr c<+kjh gksj gh gk uskvkadh dkyk /ku fons kh cdkse tek gksj gk gk I cl s' keukd rF; rks; s fd fons kh cdkseadkyk /ku j [kusokys dhl I ph I j dkj ds i kl gk yfdu ml I ph dks tUkrk dhl tkudkj h ds fy, i ddk' kr ugh fd; k tk j gk gk D; k dhl ml eaT; knkrj ykx jktuhfr i KVhZdsgk bl chekj h dhl tM+g&xyr uskdsi {ke fd; k x; k geljk xyr ernku D; k vc ; g eku ysk pkfg, fd gekjsn'k rFkk i n'k dhl turk bZkunkj I Pps xj hc I ekt I odk dks vi uk i frfuf/k ugh puko pkfg, \ vHkh Hkh I e; gsgedks vi usernku dhl rkdr dk I ghi i z x vPNsi R; k' kdsi {keadaj uk gkxkA vkb, vkt ge bl h fo/klul Hkk puko I s I knxhi wZfI }kroknh ds i {k eaternku dj {khx. ksj kdkj I

वंशवाद की राजनीति

v'kkd jkor
x i hkkjh

vf/kdkd k jktuhfrd
eavi usfpjkx dscgrj
dsfj ; j dsfy, NVi VkgV
ns[kh tk l drh gA
jktuhfr eaokokn dh
i j Eijk i kphudky l sgks
pyh vkJ ghgA l ekt ds
reke i gyvka i j okokn
dh Nk; k i Mh tk j gh gA
tgc ; kX; rk o okokn dk
ekeyk vkrk gSrksgekk
okokn ; kX; rk i j gkoh
gkrc pyk vk; k gA i gys
jktk dh xnnh dk
mRrjf/kdkjh ml dk i f;
; k l xsI ckh gksFkA

mRrjk[k.M dh jktuhfr eaofjokjokn
; k okokn dh cky cky fnu i frfnu
c<rh tk jgh gA fl ; k l h xfy; kjks ea
mRrjkf/kdkjh dks vlxsc<kusdsfy, vk; s
fnu 'krjath pkys pyh tk jgh gA
jktusk vi us ykyls ds fy, fl ; k l h
tehu ryl'kuseai gysgh yx x; sfkA vc
2017 fo/kkul Hkk dk puko rd jkt;
ds dbzfnxt mezdh l hek dks i j dusdh
ngyht i j gB bl fy, os vHkh l s vi us
mRrjkf/kdkjh ds fy, fl ; k l h tehu
etcu djuseayxsgA dbzus rks tehu
ryk'k Hkh yh gB vlg vf/kdkd jktuskvka
eavi us fpjkx ds cgrj dsfj ; j dsfy,
NVi VkgV ns[kh tk l drh gA jktuhfr eaokokn dh
i j Eijk i kphudky l sgks pyh
vk jgh gA l ekt ds reke i gyvka i j
okokn dh Nk; k i Mh tk j gh gA
tgc ; kX; rk o okokn dk ekeyk vkrk gSrks
geskk okokn ; kX; rk i j gkoh gkrc pyk
vk; k gA i gys jktk dh xnnh dk
mRrjf/kdkjh ml dk i f; k l xsI ckh gks
FkA ; g jktrk dk , d thrk tkrk
mnkjgj.k FkA
Hkkjrh; jktuhfr eaoHkysgh jktrk u
gks yfdu okokn dh i j Eijk us; gk i j
v?kks"kr jktrk dkstle fn; k gA ; gkads
jktusk vi us i fjokjokn dks jktuhfr
ep LFkfir djusdsfy, reke gFkd. Mks

dk l gkjk yrs gA vc vyx ckr gSfd
bl eaos dN l Qy gks i krsgA vlg dN
oDr dsl kFk rkRoLo u fcBk i kusdsdkj.k
ifjn'; l svkS y gks tkrsgA
xkSryc gSfd nsk dh jktuhfr eaopk
rh Lrj l s ydj l okp l nu rd
jktuhfr okokn pje l hek i j gA ; gk
rd fd i f dh mezde gksusij i Ruh dks
gh xnnh i j fcBk usdk fjok Hkh gA Hkkjrh
dh jktuhfr eaokokn ubz ckr ugh gA
; gkaj i pk; rks l sydj l oZ okokn dh
/kE gA i pk; rksean[k y] i Ruh o i f dk
fjok i jukl gks pyk gA vc cgq a Hkh
okokn eadn i Mh gA jktuhfr eaokokn
; k i kfjokjokn dh fo"ksk Hkkedk jgh gA
vktdy mRrjk[k.M ds l nHkZ eaokokn
i fjokjokn ; k okokn dk ekeyk ppkkaea
gA tc l si oZed; eaophot; cgqkdk ds
i f fl rkjxat l s l kHk cgqkdk rFkk
; 'ki ky vk; Z vlg muds cVk l atho vk; Z
dksfVdV fn; k x; k gA rc l smRrjk[k.M
eaovktdy i fjokjokn ; k okokn dk
ekeyk ppkkaea gSvlg mRrjk[k.M earc
l sjkT; dsfl ; k l h xfy; kjks eaokokn ij
cgl fNMh gB gA ns[kh tk; srks i nsk dh
jktuhfr eaovfoHkkftr mRrj i nsk ds
njfe; ku l sgh; g i kjh&i kjh pyh vk jgh
gA l oZ kE xkfoln cYye i r l s nsk ds
i gys muds i f d".k pUn vlg cgwbyk

i n jktuhfr eal fØ; jgsg& Lo; aoržku ea l vcs ds oržku ea l ps ds oržku i vØ I h, e fot; cgqkqkk o mudsfi rk georh ulnu cgqkqkk muds ckn I drs cgqkqkk jktuhfr eal fØ; jgs Hkys gh gks fvqjh puko gkj x; &

jhrk cgqkqkk mRrj i nsk dh jktuhfr eal fØ; g& ml dsckn fot; cgqkqkk ds Nksc/si kjk Hk cgqkqkk fl rkj xat i shkk; vtek jgs g& I vcs ds fnXx tks ea 'kejk ukjk; .knRr frokjh dshkrhtseuh'k frokjh Hk 2012 ds fo/kkul Hk puko ea vi uk Hk; vtek puds g& vc ukjk; .k nRr frokjh ds c/s vtek jgs g& Hkys i vØ dsckn/ ea-h cgenRr o c/s uoi Hk frokjh ea-h ea My eavkj fQj gjh'k jkor I jdkj ea-h jgsg& i vleah cfQz kyky tpkBk o muds i jkt sk tpkBk Hk fo/kkul Hk dh jkl c< k puds g& ycs I e; I s tuoknh jktuhfr dk >aMk I HkysHkjk fl g pkjku o muds i Ruh e/q

pkjku Hk oržku ea jktuhfr eal fØ; g& vlf vc nkus i fr i Ruh Hk t i k dsfVdV I s fo/kkul Hk puko yM+ jgh g& x<eky I s txekgu fl g ush o plnekgu fl g ush I i n o fo/kkul Hk eai frfuf/Ro dj puds g& jkuh[kr I sih eaeg'k o dju eg'k jkt; ds jktuhfr xfy; lkls ea l fØ; ; gk i j fvqjh jkt?jkusdh ckr djsrls1952 ea; gk dh deytlhfi 'kkg I i n jgs pfd g& ml dsckn ekli otñ 'kkg fvqjh I i nh; I hv I svkB ckj i frfuf/Ro dj puds g& 2008 eamuds i etqzln 'kkg ; gk I s mi puko yM+ puds g& vc 2012 ea mi puko ea etqzln 'kkg dh i Ruh ekyk jkty{eh 'kkg I s i n Flk vlf 2014 ea fQj , d ckj I i n cuh i kMh I si qzln i n I riky egkjk dh i Ruh jkeuxj I s fo/kk; d g s dlnz ea jgs puds i vØ ea-h o i nsk ds eq; ea-h gjh'k jkor dh i Ruh 2004 ea vYekj I s fi Flk gkxMj I i nnh; I hv I s puko yM+ puds g& vlf fQj

gfj }kj I s Hk yM+ puds g& mØkn ds ffldVd dgs tkusokysfoi u f=i KvH vlf muds i f I pišk }kj gkV I sfo/kk; d jgs puds g& bl dsvykok jkt; dh jktuhfr eal oåkkn ds vll; ekeys Hk nf'Vxkpj gkrs vlf; sg& mRrjk [k.M dh jktuhfr dsb/kj dlnz o jkt; kdh ckr djarksoåkkn dh tMsdgħ vf/kd [kkn i ku h ogk i j i k jgs g& , d i fjokj ds mudl I nL; jktuhfrd v [kMsGSmRrj i nsk] gfj ; k.kk] i atkc] egjk"V] tEew dk'kehj eøkkly;] e/; i nsk mmH kj rfey KUMj vlfn jkt; ks ea jktuhfr oåkkn dh ?kvuk, a T; knk ?kvur gks gjh g& dgh i j Lo; a ds mRrjkf/kdkjh ds; i ea i Ruh dksgh xnrh i j fcBk fn; k tkrik g&n sk dh jktuhfr dh ckr djs rks vDl j fu'kkuk , d gh pfpl oåk i j yxrk gsyfdu okLrfodk ; g gsf fd jktuhfr oåkkn pkjs rjQ c<fk gh tk jgk g& vlf ; k; rk i j oåkkn dksrj thg nh tk jgh g&

tu i frfuf/k dksku ugh jktuhfr ' kfDr nhft,

gejkj yksdra Nccs cuus pyk Flk vc ncs cudj ykv vlf; k g& bl dh f'kdk; r ft I Fkkuseantdzjuk pkgrk gSogk pEcY dsl jnkj dk I kyl Fkkuskj cu dj cBk g& jktuhfr dh egkejh ea >kytNki MxDVj vLi rky [kkydj cBsgq g& vkt gkyr ; s gsf 70 o"zdh vktknh dsckn I jdkj dk , d depljh nls jscdepljh I smi dh tkfr i N jgk g& geus I ekt dks otk/ Bxus ds ykyp ektfr&tkfr vlf /kezdsBk'ks/kdsy fn; k g& gejkj /kezu ldkj vlf I ekt okrkJ folpj/kjk dks 'ko; k=k gh gsf t I s gejkj depljh HkkbZLo. k vlf vuq fpr dsnsk/jkla eackV fn; k x; k g&

I k/kkj.k xteh.k& vfkfkr I ekt dh gkyr vlf Hk cjh g& ogk /kez vlf tkfr ds urk th /kez vlf tkfr ds Hk'kk dh ?kv/vh fi ykdj Ng&Ng efgusrd fcuk nkk vlf fcuk ekWdsCPPks i ky jgsg& vkt jkt; I se i zku I xBu vlf {k i pk; r I xBu ifrekj fuf/k Lohdir djus ds fy, txg&txg vknkyu pyk jgs g& ftjk i pk; r fuf/k ekxs jgs g& yksdra dk ; g HkVhdju gekjh o"zdh vktknh dh , dek= mi yvH ugh g& geusth'vpkj dso'oLFki h dlfiržku cuk; sg& geusxHk vlf xkse c

dh efr; kdh cxy easyk [kks'kjkc dh npkus [kkydj] yksdra dh elrh yvh g& gekjh 0; okLFkk dk vkye ?krd : i I s cjk gks pyk g& vxj I fØ; dks/dst tkd i sly cukdj I i n fuf/k vlf fo/kk; d fuf/k dh kujk'kh dh tkp djokbz tk; rks irk py tk, xk fd I nks ds vkuh kj 80 i fr'kr kujk'kh dk ?kj njj; lks gvk g& bl ea , dk, d fdl h I i n ; k fo/kk; d dks Hk nkjh ugh fn; k tk I drk g& mu i j turk dk ncko jgrk g& i kvh dsk; dks gkj Dr fl j i j I okj jgrsg& I i n ; k fo/kk; d dks nqjkj Hk puko yMuk g& I n vlf fo/kk; d dsi kl /kujk'k gsrksdfl h dksnuk gh g&

b l dk Qk; nk vf/kdrj frdMeckt & ncs vlf vr espkmdjks dsfxj kM+mBk ystkrsg& dgh [kr dk i Lrk cu jgk gsf rks dgh I Mel rFkk dgh vkkku dh nhokyA dgh , d h ugj cu jgh g& tgk gM+i j unh ugh gsvlf Vsy i j dkbz [kr ugh tayksedh ckj rd ugh ugj scuh gpl g& I f; ks dh txg ckl phj dj cuk; k x; k gsvlf ykeMh xhnts ds i y cuk fn; s x; ag& bl I s, d k Hk ugh dg I drs fd I kjs I i n ; k fo/kk; d ekl e

vlf funk& g& dbz HkkbZ deh'ku ds pØC; g rklus ea fo'k&k cu puds g& deh'ku vc tsbz; k , bZ dh tkxhj ugh jg x; h g& guesvc bathfu; j urk th fy, vlf I fpo I kgc dsfy, Hk Mds ds pkv i j deh'ku I xg dk oQknkj dke d j u s y x s g S A Hkkb&Hkrht&Hkkut&I k<HkkbZ vlf I kyks dh I ph cukuh t: jh ugh g& , d k dksu I k i k kh g&ft I dks ; s l; kjs ugh yxr& I Ppkbz rks; sfd i kvh fl j i j cBk gvk tk& gkbzleku pgrk g& fd i kvh dk I k d n ; k fo/kk; d fl Qzokv cVkjokusok nyky dh g& ; r cuk dj dsgh dke djs og I pep dk tu urk ugh cuuk pkfg, ojuk dy gkbzleku dks Hk vlf ksfn [kkus yx tk; xk bl fy, I k d n fuf/k vlf fo/kk; d fuf/k dk euekgd j skel tky QSkjdj I k d n fo/kk; d dkspfj= guu ds dj dhMsdh rjQ Hk /kdsrjgk g&

cplks I k d n vlf fo/kk; d dg g& ; r D; k dj nh g& vkt , d l fpo nfdkj rk g& dy Åij I fpo Hk QVdkjus yxsks I jdkjh Qk; yksdra; ea-h ds i = ekjh ckck cudj I kps gq jgrs g& I d n fo/kk; d dsi = dksdkj I N jgk g&

युनावों में कौन जीतेगा, कहना मुश्किल परन्तु जनता की हार निश्चित होगी

i j sñk k j ktufrd nyka
dh , d gh l kp l keusvk
j gh gsfld pukokadksd s
thrk tk, vks ml h y{;
dksyd j . kulf r; kar s kj

dh tk j gh g yfdu
bl dsfy, bruh fxj koV
Hkh ughavkuh pkfg, fd
i kvztk; t vks utk; t
eavurj u l e> l dl

i nh i dekj
ngjknwA mRjk[M jkT; ea tS s
&tS s pukokad dh rkjh[k ikl vrh tk
jgh g s &s uskvla ds fnyka dh
Mmdu s r st gks yxh g A fnyka dh
Mmdu s fo iksvki kdksyd j ughak
jgh g s] vfi rqvi uh gh i kvzdsukjtx
uskvla vlg dk; zlRkdk syd j gks jgh
gsfd vlf[kj dkj mudh cxkor fdrus
Lrj I sgokA i kvzgkba deku dfrkdkj
Hkt i k uskvla eavl n j [kks dkQh Vhl
fnyka gksj gh gsvlg ckj hrlg i j oskks
gh i kvz ds dk; zlRkdk syd j ysjgs gk

i jlrq nnz fny ea cgr T; knk g s vlg
ml dk [kfe; ktk i kVz, la ds i R; kf"k; la
dkdkruk i M l drk gA, s seapukokae
thi fdl h Hkh usk dh gkai jUrqturk dh
gkj r; ekuh tk l drh gSD; kcd muds
vki l h f[lpkrkuh dk vI j jkT; ds
fodkl i j gh i MokA
xgryc gsfld mRjk[M jkT; ea
vkxkeh i Ung Qojh dkf/ku l Hkk
pukok I Ei llu gks g s vlg ml fnu
uskvla ds Hkk; dk fi Vkj k ernku
i SV; kreadsh gks tk, xk], s seaurhts
pkgs dN Hkh gks i jlrq , d I Ppkbz

vo"; vkt fn[kkbz i M jgh gS fd ftl rjg I s jktufrd nyka }jkj reke fl) kirkavkj e; khkvkadksrkd ij j [k dj pukokads thrusdsfy, tks j. kuhfr; ka r; dh xbz gS vks vol joknh uskvka dks fVdVka dk c/okjk vi ususkvka dksrkd ij j [k dj fd; k gS bl dk [kkfe; ktk i kfVZ ka dksvi usgh uskvkadl gkj ds: lk ea Hkkruk i M l drk gSvks nq jk thr ds ckn i VhZ ea "kkfey gksus okys uskvka }jkj ea h i n vks LokFkz ds pyrsncko dk l keuk i VhZdksdjuk i M l drk gS, l sea; fn mudk LokFkz i jk ugha gkrik rks muds }jkj geskk cxkor dh /kedh dk Hk; jgsxk vks ml dk [kkfe; ktk turk dks muds grkadh vunckh ds: lk eagokh A

mYy[kuh; gSfd oS srls ijs nsdk jktufrd nykdh, d gh l kp l keus vkt jgh gSfd pukoka dks dS s thrk tk, vks ml h y{; dks yd j. kuhfr; karS kj dh tk jgh gS ysd bl ds fy, bruh fxjkoV Hkh ugha vkuh pkfg, fd i VhZ tk; t vks utk; t eavlrj u l e> l dA tgka rd mRrjk[KM jkT; ea; fn Hkkrik dh dk; z zkyh i j ; fn xgjkbs l s vkydu fd; k tk, rks xr fo/kku l Hkk l = dks nkjku dks d h fnXxtka }jkj dks l sfonks dj Hkkrik dk l efklu fd; k vks dks l jdkj vYier ea Hkh vkt xbzA fo/kku l Hkk l = l s yd j mppre U; k; ky; rd foogn x; k vks dks cger l kfcr djusdk ekdk feyk A dks }jkj vi uk cger fl) dj fn; k vks ml nkjku i Mh, Q us, d rjQk l kfkr dks d k fn; k vks l jdkj cp xbA i Mh, Q ds uskvka dks l efklu , d , ost ea rkgQk gjh'k jkor }jkj c[kch fn; k x; k vks ml nkjku ed; ea h }jkj l xBu rd dks vunck fd; k x; k vks dbz ckn l jdkj vks l xBu vkeus & l keus rd vkt x, vks ekey dks gkbz deku fnYh rd i gpk] ysd du ed; ea h us i Mh, Q dk l kfkr ugh Nkmka b l nkjku dks l nsdk v/; {k

fd"lkj mi k/; k; }jkj i Mh, Q ds, d usk fnus{k /kuSdsf[kykQ c; ku fn, ftl ds djk.k fnus{k /kuS }jkj Hkh mudsf[kykQ c; kuckft; kadh] , l s ea nkjku dks chp dkQh euel/ko gks x; kA nq jk euel/ko dk djk.k fVgjh l Vh i j nkulagh uskvkadl nkoskjh Fkh vks fnus{k /kuSogka l sfunyli; i R; k"kh ds : lk ea puko thr vks ml gksus gh dks dsi nsdk v/; {k fd"lkj mi k/; k; dksogkai j puko eai jkftr fd; k Fkh A , l s ea fnus{k /kuSogka l s puko yMuk pkgrsFksvks fd"lkj mi k/; k; Hkh oghal s puko yMuk pkgrs i jUrq ed; ea h gjh'k jkor fnus{k /kuSds i {k eadks d k fVdV fnus{k /kuSdksgh nsdk pkgrs Fks ysd du dkQh i z kl kadsckotp Hkh Jh /kuSughaekusvks vks [kj ea Jh /kuSus dks d h fVdV ysu l s gh euk dj fn; k vks dks dks vi uk ogka i j i R; k"kh vyx l smrkjuk i MhA bl ds l kfkr puko dks nkjky ed; ea h gjh'k jkor }jkj i Mh, Q uskvka dks fVdV nsuselks dks dks l j ugha NkMh i jUrq mues nks uskvka }jkj fVdV ysu l s bdkj rd dj fn; k] ftl ds djk.k etcju dks dks vi uk mEthnokj ogkal smrkjuk x; kA

mYy[kuh; gksxk fd mRrjk[KM jkT; eaorku eadks d h l jdkj gS vks xr fo/kku l Hkk pukokads dks bruh l VhSughafeyh fd ml dscy i j l jdkj cuh gks A l Vhka ds fgl kc l s Hkkrik dh l VhS T; knk Fkh i jUrqmuds vll; nykdlks l efklu u feyusdsdk .k] Hkkrik l jdkj cukuseakdke; kc gpbz vks dks us l efklu yd j l jdkj cukus ea dke; kch gkfl y dj yhA xlyryc gksxk fd dyp l e; ckn dks d s fnXxtka ea i qz ed; ea h fot; cgaqkkl l er dfscu/ ea h Mh gj d fl ej jkor vks vll; dks d h fnXxt ed; ka }jkj dks dsef[k; k i j vks yxkrs gq Hkkrik ea "kkfey gksx, vks ml ds ckn dks dsef[k; k i j vudkia dks d s vks yxkrs i R; k jkska dk nkjpyk] ml ea fo/kk; dks d h [kjhn&Ojk[r dks yd j nks l Mh i dzj.k turk ds chp l keusvk; k vks ekeyh l hchvkbz tko

rd i gpk vks ml tko dk l keuk mRrjk[KM ea vki dsef; ea h gjh'k jkor }jkj vkt rd fd; k tk jgk gS vks , d ekeyk gkbzdk/Zeafopkj k/hu gA nq jh rjQ Hkkrik ftl eadks d h fnXxtka }jkj "kkfey gksuk gS i j Hkh l okfy; k fu"kuu yx jgk gS fd Hkkrik ea "kkfey gksukysuskvka i j Hkkrik us dbz xEhkj vks yxk, Fks vks mudksdV?Maeas [kmk fd; k x; k Fkh A , l s ea vks k a ds pyrs muds }jkj Hkkrik ea "kkfey gksuk= l sgh D; k muds vks k a l s mudks eDr fey xbZA ; fn vkt osurk l gh ekus tk jgsgsrls tc dks ea Fks rc osnskth d sekustk l drsFksA gka] l jdkj dks fxjkuseakdke l dh ; g pky dN l e; dsfy, dke; kc gksxbz vks ml dsckn ftl rjg l s Hkkrik us mudks l Eeku fn; k vks vi us ok; nk d s eplfc d mudks FVdVakdh] bl l s, d l nsdk vo"; turk dschp vo"; tkrk gSfd Hkkrik us tksok; nk fd; k] ml dks i jk Hkh fd; kA ; gkard rks Bhd Fkh i jUrq pukokads ?kks. lk dskckn ; "ki ky vkt z dk, d fnu eai VhZea "kkfey gksuk vks dN ?ka ea fi rk vks i f dks fVdVs fn; k tkukl i VhZdh njxkeh l kp ugha ekuh tk l drh A , l k d j d s Hkkrik us ek= vol joknh ekufl drk dk i fjp; fn; k gA Bhd bl h rjg /keij l Vh i j es j foukn pekyh dks fVdV fn, tks ds i MhNs ek= es j foukn pekyh dh cxkor dk Mj gh eku x; k gS vks ml dk ftl rjg l s Hkkrik ed; ky; ea rkmQm Hkkrik kb; ka }jkj dh xbz] bl l si VhZgkbzdeku dks cd yuks pkfg, A ; fn bl h rjg dh xfrfot; k pyrh jgh rks Hkkrik vks vll; nykdlks ughfr; ka eavlrj gh D; k jgsxk vks dks l s vujkkl u vks fodkl dsnoksij Hkkj l turk djsxhA cggkky] Hkkrik vks dks d h mRrjk[KM ea vki ukbz tk jgh j. kuhfr dk vI j puko i j D; k i Mxk] ; g rks Hkfo'; gh r; djsxk i jUrqturk vc ; g l e>us yxh gS fd i kfVZ ka dk dks d h) kar ugha gS ek= , d y{; pukokads thruk gA

Hkk t i k v t j d h r j g f p f M ; k d h v k [k i j u t j x < k , s

dka k z d h n q z k k f V d V u y u s o k y k a d k s H k h | e F k u n u s d k s e t c j

mRrjk[kM dhjkt/kkuh
nqj kniu eaHkysgh Hkkj rh;
turk i kVhZgkbZdeku
fVdV cVokj sdksysd j
I o[.k. k v k uskvkadu
fot; Jh eykdfi z rk dks
ydj I r[V gksj gh gks
i jUrqftl rjg I sHkktik
dsvUnj vUrldlyg py
jgk gSvkj ml dh vlx dh
vlp dk; bdrk/vk v k
ernkrkvkard i gpuh
' k gksxbZgk

ngjknua mRrjk[kM jkT; ea fo/ku
I Hkk puko dsnkjku Hkk t i k dsmu nkoka
ij i qkzfojke yx x; k gftl ea, k dgk
t k r k gSfd Hkk t i k v u q k f l r v k j v k M
ij pyus okyh i kVhZ gS v k j i kVhZ gkbZ
deku dk Q yk l cdksf" k j k l k; Zgk r k gSj
D; kfd fVdVka dks u feyus I s Hkk t i k
uskvka v k j dk; bdrk/vk dk : nz : lk
Hkk t i k e[; ky; ea niuokf l ; ka us vi uh
vka kka l sns[kk gA , s eaHkk t i k Hkh vU;
jktufrd nyka dh ykbu ea [kMh utj
vku s yxh gA xljryc gSfd mRrjk[kM
dh jkt/kkuh nqj kniu eaHkysgh Hkkj rh;
turk i kVhZgkbZdeku fVdV cVokj sdk
ydj I o[.k. k v k uskvkadu fot; Jh ea
y k dfi z rk dks ydj I r[V gksj gh gks
i jUrq ftl rjg I s Hkk t i k ds vUnj
vUrldlyg py jgk gSvkj ml dh vlx dh
vlp dk; bdrk/vk v k ernkrkvka rd
i gpuh "k gksxbZgk bl ij dk cq i kVhZ
i k, xh vFkok ugha; g Hkfo'; gh r; dj
i k, xkA }sk dh >yd i kVhZ ds uskvka ds
pgjka ij i kQ r k ij utj v k jgh gSj
Hkys gh LokFkZ ds pyrs vFkok Hkhrj [kku
feys v k "okl u ds pyrs muds }kj p j h
I k/kh xbZyfdu pgjds v k; useafi Dpj
I kQ >yd jgh gA Oku ij nh xbZ
tkudlji h ij uke u Nki us dh rtz ij
I kQ dgk x; k fd ftl usk dksfVdV gh

ugha feyrh] ml usk dk jktufrd
Hkfo'; thjksj i kVhZdsI kfk tMsjguk , d
etcjhgA

bruk gh ughHkk t i k gkbZdeku Hkysgh
vixkeh fo/ku I Hkk puko eai R; kf"k; kadh
I ph dks t k j h dj vi usdk s i jek elu jgk
gks i jUrqokLrfodrk ; g gSfd mRrjk[kM
ea i gyh ckj b kunkj Nfo oky k dks
fVdV ughafeyh v k j HkqekfQ; k dksmuds
i nka dks ns[krs gq v k j mudh cxkor ds
gj I s fVdV nh xbZ] ftl ds dkj .k
Hkk t i k b k z ka ea dkQh jksk 0; Dr gS v k j
mudh ekuuk gSfd Hkk t i k vi usfl) k u r k a
I sHkVd xbZgA uke u Nki usdh "krz i j
Hkk t i k uskvka usdgk fd v k t gj v k neh
vi uh Hkfo'; t kurk gSvkj ; fn fdI h dk
Hkfo'; gh u jgk gksrks, s seaml usk dh
uskrfxjh dk dk bZlegRo ughagA fontk dk
mnkgj .k cktij eaHkk t i k dh pukoh jSj h
ds nkjku ftl rjg I s ekj i hV v k j
xkfy; kard pyh ml I svkl kuh I sekuk
tk I drk gSA Hkysgh bl jSj h eavki I h
I k/kZ dks ydj Hkk t i k gjh"k jkor ij
v k j yxk jgsgA i jUrqbl dh I PpkbZrks
t k p dsckn gh turk dsI keusvk, xh]
i jUrqftl rjg jSj h eae fgykvkadsI kFk
v k knirk v k j l svke xlfy; ka rd pyh
v k j ykx ?k; y gq] fu"p; Rkgs ij
mRrjk[kM jkT; ea pukoh jSj; ka ea vc

rd cMk I gk'kz ekuk tk I drk gS A
xuher rks; g jgh fd bl gknI seadkbz
tkueky dh gkf ughaqA

bl dsl kfk mRrjk[kM dkad dh gkyr
bruh i ryh gks jgh gSfd muds i kl dkbs
y; gh ugha jgk] ftl dk mnkj. k
mRrjk[kM dh /kukyVh fo/ku I Hkk I HV ij
i Mh, Q usk , oa dk/s I seah i hre fl g
i okj }jkl dkad dh fVdV yss I s l kO
bckj djrsqg funy; ukeku Hkj A , s
eadk dk i kl ogkl si R; k'kh mrkj usch
etcij I h cu xbz vlg dkad us vi uk
i R; k'kh euelgu eYy tks fd el jh uxj
i kfydk v; {k jgs g} dls puko eku ea
mrkj rs gq i Mh dk fVdV fn; kA , s ea
dkad vlg i Mh, Q dlsurk i hre fl g i okj
dk vkeuk & l keuk dkad dsl kfk Hkktik l s
gkuk r; ekuk x; k i jUrqb l h chp dkad
i nsk v; {k fd "kj mi k/ k; us, d i =dkj
okrl dls v; kfr dj i Mh gkbz deku dk
Qjeku l puk fn; k fd /kukyVh fo/ku I Hkk ij
funy; mEtnokj i hre fl g i okj dk

I eFlu dkad djxh vlg tks R; k'kh dkad
}jkl euelgu fl g eYy dksmrjk gS] og
vi uk ukeku oki l yskA dkad dk ; g
Qjeku vthck xjc ekuk tk I drk gS] D;
kdk tksurk mudh fVdV rd ughaysjgk
vlg funy; ukeku Hkj jgk gks] , s surk
dls I eFlu nsuk fdI gn rd tk; t ekuk
tk I drk gA bruh gh ughav i usi R; k'kh dk
ukeku oki l ysk vlg ml ds cnys
funy; mEtnokj i hre fl g i okj dls
I eFlu nsuk dh ?kdk.kk djuk vki I h dkbs
I eFlu gheku tk I drk gA

njk bl rjg ds xjPqj I e>kf's dls
turk Hkj &Hkk turh gSfd ; g , d
Mkek gsvlg puko dscn; fn i hre fl g
i okj fot; h gksqfksmuuk dkad ektuk
r; gksA bl rjg dh dkad h l kp dls
turk cpdku h kp dh I Kk nsjg gsvlg
turk dk ekuuk gSfd vc og nlg pyk x; k
tc usk turk dksodQ cuk dj vi uk
LokFlz fl) djs FlA mRrjk[kM jkT; dh
jktufr xfy; kjk adk dk ; g Qjeku

fdI h dksI e> ughav jgk gSfd , s h dks
I h etcij dkad dls I eus vlg jgh gSfd
ml ds i kl i R; k'kh bruh deh gksjgk
gSfd ml dls funy; mEtnokj rd dks
I eFlu nsuse etcij gkuk i M jgk gA
tgrard okLrfdirk dk I oky gS]
og turk bruk t: j I e> jgh gSfd
dkad vlg i hre fl g i okj dschp ; g
r; gkspdk gSfd puko dscn dkad
ea i hre fl g i okj dks "kkfey gkuk gh
gS vlg fVdV u ysk vlg i R; k'kh dk
ukeku oki l gkuk] ek= , d Mkek gh
gS vlg bl I s vf/kd dN ugha gA
/kukyVh ds ernkrk ; g Hkk I kpus ij
etcij gksjgagfd to usk i hre fl g
i okj dks dy dkad ea tuk gh gsrks
vkt ml dks vi uk er nsuk dk eryc
gksk fd dkad dksgh ernku djuk gA
, s seadk dks i sujkt ernkrkvka dks
Hkktik ds i fr I kQV dkuj cuus ds
vkl kj T; knk i qrk gksjgsgSvlg bl dk
ykhk Hkktik dksfey I drk gA

किसानों को अच्छे दिन का आज भी इंतजार

ngjknwA e[; ea-h gjh'k jkor us
dgk fd mUkj[kM ea, d clj fQj dkad
etar vlg i wkz cgér dh I jdkj
cuk, xhA jkT; eaHkktik dksfujk'kk vlg
grk'kk gh feyxhA mUgkwsC/kkueah ujæ
eknh vlg Hkktik v; {k vfer 'kkg dks
ijh rjg foi Qy crkrs gq dgk fd
ykdI Hkk puko eaHkktik us tksoknsfd,
Fksmui j vkt rd vey ughaqvA vke
vkneh i ksruh I ky I s 15 yk[k #i ; s
[ktrs ea vks dk bktkj dj jgk gA
fdI ku dksvPNsfnuksdh crh{k gA

e[; ea-h gjh'k jkor us#æij eadgk
fd fo/ku Hkk puko jkT; dk puko gA
bl eajkT; dseisgh ceefk gksqA tcfd
dæh; eisqkI Hkk dsfy, gksqA gjh'k
jkor usdgdk fd jkT; dseifadksjkT; dh
dkad cgj I e>rh gA dkad ds i kl
jkT; dsfodk jkM es gA dkad dsc<fs
tuk/kj vlg puko eafey jgs I eFlu I s
Hkktik mUkj[kM ea i jh rjg fujk'k gA
mUgkws C/kkueah ujæ eknh vlg Hkktik
v; {k vfer 'kkg i jh rjg Tyki usk
I fcfr gq gA ykdl Hkk puko thrus dks
cnk Hkktik usk vksuksC/kkueah dkslnkdk
teyfcrkdj I Yk >IM+fy; kA dkylku

oki l ykdj gj nskokl h dks [ktrs ea 15
yk[k #i ; snusdk oknk djsosokyh Hkktik
bl sckn ea tpey kcrkus yxhI fdI kuka dks
vPNsfnuksdh ckr djsosokyh Hkktik dks
jkt esfdI kuka dksgj sfnuksdh I keuk djuk
i Mjgk gA nksdjkM+; qk vkt rd jkst xkj
dh crh{k dj jgs gS yfdu jkst xkj dks
I dks dks Hkktik dh dke I jdkj bktkj
ughadji dh gA mUkj[kM dk ernkrk dks

jktufr dh I e> gA og vc Hkktik
v; {k vfer 'kkg vlg c/kkueah ujæ
eknh dks tpey dks tky ea Qd us okyh
ughagA mUgkws nkok fd; k fd mUkj[kM
eaHkktik dks gkj dk I dks r fey pdk
gA bl fy, ck{kykgV eaHkktik usdæh;
ek= , kadh i Qkst mUkj[kM eamrkj nh
gS yfdu bl Qkst dk Hkk I Oyrk
feyusokyh ughagA

ਮੇਧਰ ਰਹਤੇ 51 ਗਾਵਾਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰਾ

fo/kk; d jgrsD; k gksxk fodkl] {ks=okl h fpfr

ngjknwA mRrjk[kM dh turk vc uskvka dh vI fy; r i gpkus yxh gS vkJ ernkrk vc igys tS sernkrk ughajgs vkJ og vi uk Hkfo'; tkurs gS fd fd l dsgkFkkT; knk l jgfkr jgsxk vkJ ml h dsp; u easyHk ekurh gA

mRrjk[kM dh jkt/kku ngjknw es uxj fuxe dses j orEku eaHkktik dh fVdV ij /kej j fo/kku l Hk l hV ij puko eBku ea mrjs gq gS vkJ fo/kku l Hk {ks= dsgp[kh fodkl dsl kfk ukys & ukfy; kh cngky l Mdk] l Mdk vkJ ekgYykaefcxMrh i dkk'k 0; oLFkk] i ku dh rakh vktf dh [kfe; ka dks ydj {ks=okf1 ; ka dks rjUr l dkkj djus ds vkJ okl u nsseal dkp ughadlj jgs gA i jUrqfo/kku l Hk {ks= er i jh jkt/kku ngjknw {ks=okf1 ; ka eacL , d gh ckr xat jgh gSfd tc es j cu dj /kej j fo/kku l Hk {ks= dh bruh [kLrk gkyr dk l dkkj ughadlj ik, rks fo/kk; d cu fdruk fodkl gks ik, xkj , s es vkJ okl uksdk tehuh dkBzegRo ughags vkJ ml dk [kfe; ktk Hkktik dks l hV xdk dj Hkkrkuk lkm l drk gSA bl h l hV ij Hkktik ds gh nenkj bEunkj Nfo okysurk dks; fn ; g l hV fey tkrh rks "kk; n tksvkjki vkt es j ij yx jgsgA] mul scpk tk l drk Fkk vkJ bl l hV ij l hksdkj iR; k'kh l sVDDj ea thr gkf1 y dh tk l drh Fkk A , s sea/kej j fo/kku l Hk l hV ij Hkktik vkJ dksd ds chp epkcyk u jg djds l hV u feyusokys Hkktik usk dh uljkt xh ds pyrsepkcyk f=dkskh; cu x; k gA

xkjryc gS fd ngjknw ds es j foukn pekyh] tksfd /kej j fo/kku l Hk l hV ij Hkktik ds iR; k'kh gS] ds }kj {ks=okf1 ; kdkl s eFkU nsseal vi hy dh tk jgh gS vkJ mudks {ks= ds pgo[kh fodkl dsfy, vkJ okl u fn; k tk jgk gS] yfdfu {ks=okf1 ; kaeafnykaeacL , d gh l oky iBk gksjgk gSfd tc es j gks

gq foukn pekyh }kj {ks= dk fodkl ughafd; k x; k rks , s seaek= fo/kk; d gks gq fdruk fodkl gks ik, xkA oS s nSkk Hkk tk, rks {ks=okf1 ; ka dks fnyks es tksl oky gS] og dkQh gn rd l gh Hkk ekuk tk l drk gSD; kdkd uxj fuxe ds es j ds ikl i jh l fo/kk, a gksr gS vkJ ml ds fy, fctyh] i kuhi l Md] uky&ukfy; ka vkJ gkml VSDI vktf dh jkgr vkl ku h s egs k dh tk l drh Fkk i jUrq es j gks gq Jh pekyh us {ks=okf1 ; ka dks i jh rjg l sukdjk vkJ vkt {ks=okf1 ; ka l s l eFkU ekus i j Hkj kdk ughafd; k tk jgk gA mYs vku; gSfd ngjknw uxj fuxe dses j foukn pekyh dsck; dky eae= /kej j fo/kku l Hk l hV gh l eL; kvka dk f"kdakj ugha jgh vfirq i js ngjknw dh fLFkfr fpnktud cuh jgh vkJ yxHkx 51 xkoka dh npZkk bruh n; uh; jgh fd mudks dgh l s dkBz jkgr ughafeiyh vkJ ek= es j foukn pekyh vkJ okl uka vkJ xejkg djuseayxsjgsA {ks=okf1 ; ka es Hkktik iR; k'kh i j Hkje dCtkus dh Nfo gksus ds dkj.k ml dk fojkdk djuk Hkk "kj gks x; k gS vkJ Hkje dCtkus dh l q[ki] kai ekpkj i=kaeaNkBzjghA

nd jh rjQ uxj fuxe es j foukn pekyh }kj ngjknw 'kjg l sl Vs51 xkoka vkt Hkk LVAV ykbV l s ydj dMks dk mBku u gksus tS h enyHkk l eL; kvka l s tis jgs gA vkJ mudh l fo/kk vka dsfy, ek= vkJ okl uka svf/kd vkJ dN mudks ughafeiyh gS vkJ {ks=okf1 ; ka dk vlnj [kkus pkgs Hkktik ds usk gka vFkok dk; dRkkH Hkktik iR; k'kh /kej j fo/kku l Hk l hV dsf[kykQ gksus"kj gksx, gA xksyryc gSfd ngjknw ds51 xkoka ds {ks=okf1 ; ka dk ekuuk gSfd tc Hkk es j foukn pekyh l s vi uh l eL; kvka dks ydj l Ei dZ fd; k x; k rks mlgksus ek= i=kpkj dk cgkuk yxk; k vkJ ml l s T; knk dkBz Bk dne ugha mBk, A

muak ekuuk gS fd tc os es j tS egRoi qkZ i n ij jgrs gq ngjknw dk fodkl ugha dj l ds rks , s ea /kej j fo/kku l Hkk l hV ij fo/kk; d cu D; k {ks= dk fodkl dj ik, xkA {ks=okf1 ; ka dh i hMk dk vnktk bl h ckr l syxk; k tk l drk gSfd mudkses j foukn pekyh ij dkBz Hkk jkdk k gh ughajgk vkJ os l h/ks i zkkueah vkfQI l svih f"kdak; rkadks djuseHkk ughafgpfdpk jgsgA

cgjgky] fo/kku l Hkk l hV dk puko ppkVka gksus yxk gSD; kdkd bl l hV ij uxj fuxe dses j foukn pekyh Hkktik dh ds iR; k'kh gS vkJ bl l hV ij i jrk nksonjh mesk vxoky dh ekuh tk jgh Fkk l jUrqpekyh dsncko dspyrsfVdV mesk vxoky dk dV x; k A , s ea Hkktik uxj v/; {k mesk vxoky ds fny eaHkk dkQh Vhl gSvkJ bl dk vI j D; k gksx] ; g Hkfo'; gh r; dj ik, xk] i jUrq i hfMr xkoka ea mUkj h {ks= ea pkyak xkod] Mokky xkod] Hkdkkj xkod] Mke xkod vkJ gFkMhokyk 'kkfey gA tcfd nf{k.k {ks= es ekgdeij [kp] ekgdeij dyk] cahi j] gjhig dyk] uoknk] bnjig] 'kkguxj] dnkjij] vtcij [kp] dkj xh xkod] ctA .kokyk vkJ ektjk 'kkfey gA iD {ks= es rjyk ukxy] xqj kmk ekufl g] MkMk ekkj M] Mkkdk [kpkuokyk] MkMk y [kkM] MkMk ujyokyk] vkeokyk mijyk] vkeokyk e>yk] l kskokyh] ekufl gokyk] gVoky xkod] uuji [kmk] l qjokyk] ykMij] jk; ij] urfkuij vkJ ekgdeij [kpz'kkfey gA] if' peh {ks= es Mke xkod] Hkdkkj xkod] cxjky xkod] dBky xkod] eDdkokyk] fl uksy] tksMh] eky l h] fd'ku i j] crhrig&I Ükkj] tk[ku] djuij [kk] gkFkh cMdyk] ceij ekQhj dksyksx< catkj kokyk] jkakMokkyk xkod 'kkfey gS] tksvkt rd uxj fuxe es "kkfey rd ughagsik, A

mRrjk[kM esdkxs dh gkyr bruh i ryh gksas dsckotp dksx s ef[k; k dpgsj si j cy ugha

★urkvka us fd; k
fVdV cfg'dkj

mRrjk[kM jkT; es
dksx i kVhZdh bruh
n; uh; gkyr gksj gh gS
fd ml ds}jk k nh tk
j gh vlxkeh fo/kku I Hkk
I HV dh fVdVksdks
urkvksusgh yasI s
bdkj dj fn; k vks
vlf[kj esgkj dj
dksx dksvi us
mEhnokj ks dksogka i j
pqko eñku esmrkj us
i j etcq gksk i MKA

ngjknwA pukola ea {ks-h; nyks dh
fVdVks d h Hkk eljkekjh gkrh gS i jUrq
mRrjk[kM jkT; dksx tS h i kVhZ dh
fVdVksdksHk dkbzysl seuk dj ns], d h
?kVuk dh tkudkjh oréku fo/kkul Hkk
pukola dsnjkfku fVdVksdks/okjsdsnjkfku
feyh gA fnusk /kuSvks i hre i okj usdksx
dsef[k; k]jk dkQh i Fkk dj usdksctp
Hkk dksx dh fVdV yasI s lQ bdkj dj
fn; k tksbl ckr dk irhd cu x; k fd
dksx dh bl I scnRrj flFkfr vks dkbzugh
gksl drhA

mRrjk[kM jkT; esdksx i kVhZdh
bruh n; uh; gkyr gksj gh gS fd
ml ds}jk k nh tk j gh vlxkeh fo/kku
I Hkk I HV dh fVdVksdks urkvka us gh
yasI s bdkj dj fn; k vks vlf[kj es
gkj dj dksx dks vi us mEhnokj ks
dksogka i j pqko eñku esmrkj us i j
etcq gksk i MKA crk na fd ftu
i hMh, Q ds fo/kk; dks}jk l jdkj ds
I adVdky ea I eFklu ns djds ekjk
fn; k Fkk] mlgh dh i joh ej; ea-h
gj'h'k jkor }jk bruh dh xbz fd

vi usgh I axBu ds i ns k v/; {k fd"kkj
mik/; k; rd dksfVgjh l s l gl ij rd
Qdk x; k] i jUrqbl dsckotp ijkus
erHkska vks c; kuckft; ka ds pyrs
nkuka i hMh, Q urkvka }jk dksx dh
fVdV yasI seuk dj fn; k x; k A

mYy[kuh; gSfd l jdkj ea l g; ksh
i hMh, Q ds urk fnusk /kuS vks i hre
i okj }jk vlf[kjh ne rd tks i pzl ea
?kksk. kk dh Fkk fd osdksx dh fVdV ij
pukko ughayMka] ij dk; e jgs vks, d s
esgkj dj dksx dksvire l ph tkjh dj
cph l krk l Hkka i j vi us i R; kf"k; ka dks
pukko eñku esmrkj k x; k A mYy[kuh;
gksx fd; smksksgh i hMh, Q dsurkvksdks
dksx h l jdkj ea eah in l suokt k Fkk
vks muchh gj ekak dksijh fd; k x; k Fkk
A bruk gh ughamudh vi us{ks= eavPNh
i gpkv gSvks osml dk ykHk mBk l drsgs
vks bl dk [kkfe; ktk dksx i kVhZ dks
Hkkrk i M l drk gA bruk gh ugha
i hMh, Q ds urk fnusk vks i hre i okj]
ftUgkus ej; ea-h gjh'k jkor ds
vYier dh l jdkj dks cgjer nsdj
muchh l jdkj dks cpk; k Fkk] vkt
mlgh ds }jk l kVhZ dh fVdV ij pukko
yMusI seuk dj fn; k x; k A

, d seagkj dj dksx dks/kukyVh l s
euekgu eYy dks vks fVgjh ij ujthnz
jekyk dks i kVhZ fpolg ij pukko eñku ea
mrkjuk i MKA gS tcfid; g nkuka i hV
i hMh, Q ds urk fnusk /kuS vks i hre
lkokj dsfy, j [k xbzFkk] ysdru mlghks
bl dsfy, vfire nkj ea euk dj fn; k A
mYy[kuh; gksx fd fnusk /kuS dh fVgjh
I HV dks ydjk gkykfd ej; ea-h gjh'k
jkor usvi us gh I axBu ds i ns k v/; {k
fd"kkj mik/; k; dksHk rkd ij j [kk vks
ml dksfVdV ugh nh i jUrqfnusk /kuS vks
fd"kkj mik/; k; dsvki l h okd &; q ds
pyrsfnusk /kuS}jk dksx dh fVdV dks
Bdjk fn; k x; k vks, d k gh i hre i okj
}jk fd; k x; k A

कई सूरमाओं को इस बार जीतने के लाले

v'kkd jkor
x<oky i Hkkjh

dkaxd eaHkhrj ?kr
ugh gvk rks/kLeuk
dk thruk r; gA I #ks
dh ekusrksbI h rj Q
dkaxd dsNBHkS k
dkaxd dsi R; k' kh
I q ZdkUr /kLekuk dks
gj kuseai jk tkj yxk
j gsgA vc ns[kuk ; sgs
fd NBHkS k dh ; s
egur dke vrkh gA
; k ughA

ed; ea=h gjh'k jkor I s ydj ea=h; ka
rd I kjs I jekvka ds i jks rys I s tehu
f[kl drh utj vkJgh gA tS soh fnus k
vxoky dksrksef; ea=h dk [kk] I eFkdk
ea fxus tkrs gA og ou ea=h gks ds
ckotm budks vfr egRoi wkl foHkkx Hkk
fn; A yfdu mudh f[kl drk tuk/kj ea
muds fy, pukfsh cu jgk gA /kezj
fo/kuI Hkk {k= ea=?Vrh [kk]k vkJ nU jh
rjQ dkaxd ds ckxh funyh; yM+jgs
gkth uj gl u nU jh rjQ Hkk t k ds
foukn pekyh I sepkcyk gA yfdu bl
puko eafnus k vxoky dsfy, gkth uj
gl u thr ea: dkV cu jgs gA D; kfd
etyeku dh T; knkrj ok/ gkth uj gl u
dksfeyuk ykth gA bl fy, Hkk t k ds
iR; k'kh foukn pekyh dk thruk r; ekuk
tkjgk gA
bl hrjg mesk 'kekZdkA jk; ij I hV
I s thruk r; gA D; kfd buds I keus
dkaxd ds iR; k'kh i Hkk ykth gA
; bl I s i gys Cykd i e[k Hkk jgA yfdu
budsl keusgheMe j tuh jkor th dhi nks
I hV I siR; k'kh gA /kezj rFkk jk; ij I hV
I sfunyh; iR; k'kh yM+jgh gA es; dk
bfrgkI ijkuk gfej ds puko I s ydj
fo/kk; d puko gks; k ykdl Hkk dk puko
; svDI j dkaxd ea puko ds I e; ncko
cuokbzgA ml dsckn ml i VhZerdkbz u
dkbz i n ys gh ysrh gA j tuh dk gjh'k
jkor I s ijkuk fJLrk gA gykdh j tuh
jkor dk xkQ vc i gys l sfjx pdk gA
yfdu j tuh jkor jk; ij /kezj eadN rks
ok/ dkV rks ysrh bl dk upl ku dkaxd
dkT; knk gloskA
bl ckj Hkk t k; k'kh gjcak dij
dk thruk bruk vI ku ugh gloskA D; kfd
dsv ds yks igpkuk ykth gA dsv
I hV I s , d rjQ Hkk t k iR; k'kh gjoak
dij rFkk dkaxd I s iR; k'kh I wZdkar
/kLekuk gsoghanu jh vkJ funyh; iR; k'kh
vuii uksV; ky puko yM+jgs gA tks dh
fi Nyh ckj puko yM+pdsgA vkJ mUgks
dkQh i Hkk Mkyk FkkA bl ckj Hkk og nks
dsfy, ; kfu I wZdkUr /kLekuk rFkk gjcak
dij dsfy, ej hcr cu I drs gA vc

dkbz u; k pgjk n^qkuk pkgrsg^g dkad ea Hkrj?kr ugh g^gk rks /kLeuk dk thruk r; g^g l^qks dh ekus rks bl h rjQ dkad ds NBHk^g k dkad ds iR; k'kh l^qdkur /kLekuk dks gjkus ea ijk tkj yxk jgsg^g vc n^qkuk ; sgfd NBHk^g k dh ; segur dke vkrh g^g ; k ughA

I gl ij l s fd'kkj mik/; k; budk rksyxHkx gjuk fu'fpr yx jgk g^grHk^g rks fd'kkj mik/; k; dks l gl ij l s fVdV fn; k x; k g^g dkj.k t^gs ds dh blgksgj^g h'k jkor l jdkj ; kfu vi uh gh l jdkj dsf[kykJ vk; sfnu dkbz udkbz ckr l sdk rsutj vk; A ml l srksi gys gh yxrk Fkk fd fd'kkj mik/; k; l s dkad ; k gkbzdeku Fkd p^gok g^g bl fy, p^goko ds l e; dkbz Hkh jHDl ugh ysk pkgrk Fkk vc p^goko ds ckn gjk x; srkscQeayxuk r; g^g

dkv{jk & l HV l s dkad ds ckxtj ; kfu Hkktik l s iR; k'kh Mko gjd fl g^g jkor rFkk dkad ds iR; k'kh l jnfl g^g ush ; kfu nkulsrjQ dkv{jk dk vi uk ijkuk bfrgk l jgk g^g vkt rd dkbz Hkh ckgE. k ugh thrk D; kfd dkv{jk eaqjd dk x<+ughaekut tkrk g^g fi Nysp^goko eahkpu plnz [k.MM^g rd fllkrj ?kr ds otg l s p^goko gjk x; s FkA vc n^qkus okyh ckr ; sdh Bkdj l sgjd dh Bkdj dh VDdj g^gvc n^qkuk ; g fd dk^g l k Bkdj thrrk g^g dkad dk ; k Hkktik dk yfdu l^g crkrsg^g fd dkad ds

l jnfl g^g ush dk thruk bl fy, ekuk tk jgk g^g D; kfd og dkv{jk l s dbz ckl yM+jgsg^g ogkads{k=; iR; k'kh g^gks dsdkj.k T; knk okv feyuk r; ekuk tk jgk g^g

pdjkrk l HV% nks fnXxt p^goko yM+jgsg^g, d Hkktik l sed; pgjk tks dh ejuk fl g^g p^goku dh iRfu g^grksn^g jh vkj dkad ds iRfe fl g^g xk ds 'k^g Lohkko rFkk de ckyus okys0; fDr ekus tkrs g^g vi uh {k= eankus dh etcir i dM+g^gbu nksksdschp dkVsdi VDdj g^g n^qkuk g^gfd dk^g thrrk g^g

jktij l HV% dkad ds iR; k'kh jktdejk rFkk Hkktik ds iR; k'kh i^gZ eah [kktunkjk dschp g^gok os srks , d l e; o jktdejk fot; cgqkqk ds djhch ekus tkrs FkA 2012 eacgqkqk us jktdejk dksfVdV fnyok; k Fkk yfdu cgqkqk ds i kVh cnyusdscn jktdejk usdkad ughNkM^g vlg^g og gjh'k jkor ds djhc g^gks x; s jktdejk] cgqkqk ds vgl ku dks Hk^g x; A vk, s fnu gjh'k jkor dsplgr oksJh x. k^gks g^gks ; k ukyh dk mn?kVU) vk; sfnu Qk/ksf[kpokuk gh jktdejk dk Qsku jg x; k g^g budk dke fl QZ vi us {k=ks eakmZ i j vi uk uke fy[kuk g^g bl ckj jktdejk dsfy, jktij l HV thruk Hkkj h i M+jgk g^g D; kfd muds l keus vi usgh dkad dsckxh funy^g; mEehnokj l kudj [kMs g^g n^q jh rjQ Hkktik ds [kktu nkl vc jktdejk dh ef'dy ; g g^g fd

dkad ds ckxh l kudj dg^g okv dkv nks rks Hkktik [kktu nkl dh thrfut'pr ekuh tk jgh g^g

fodkl uxj l HV& Hkktik ds ejuk fl g^g p^goku vlg^g dkad ds iR; k'kh uoi Hkrj dh VDaj g^gku g^g vi us{k=kaea nksksgh fnXxt ekus tkrs g^g ejuk fl g^g p^goku i gysHk^g tuoknh i kVh l srhu ckj p^goko yM+ps g^g vlg^g muds vPNk [kkl k okv fey Fkk ; g Hkh ekuk tk jgk g^g fd ftrus okv ejuk dks feyrs g^g muds i kl mrus gh dk; Zdkrkl g^g vlg^g vc rksmuds i kl Hkktik dh Qkst ea l s Hkh c<erjh g^gzg^g 'kk; n ml dk Qk; nk ejuk dks t: j g^gok, oa thr ds djhc g^g n^q jh rjQ dkad fo/kk; d uoi Hkrj dks l jdkj ea nf; Ro rks feyk yfdu cgqkqk n^q l s bl dk Hkh dkj.k ; g g^g fd ; gka i j dkad dh fLFkrh detkj n^q jgsg^g; gh g^g dk dkj.k Hkh g^gok A el jh l HV% cxxor dh fp^gokj h Hkktik ds iR; k'kh x. k^gks tks kh i M^gus yxh D; kfd muds gh i kVh l dsfuny^g; iR; k'kh jktdejk t; l oky bl ckj p^goko yM+jg^g g^g vlg^g; sx. k^gks tks kh dkstrusej kVh cu l drsg^g l^gadsvuq jk bl ckj xlj [k l epk; dk eu dkad ds iR; k'kh xksnkohj dh okv nus pkgrsg^g D; kfd vllkh rd xlj [k l epk; x. k^gks tks kh dks gh thrkrj vj g^g Fk^g yfdu bl ckj mudk eu vi uh gh l epk; ; kuh xlj [k l epk; dksgh nsk pkgrsg^g 70 l HVse a l s, d iR; k'kh vi uk g^g

?kj ?kj tkdj ernkrkvks svi us i {k eav i hy dj usdh xgkj

ngj knu ch, pchl h U; nta p^goko dh rkj hd utnhd vkrsg^g jktufrd nyksds çR; kf' k; ka^gkj k p^goko çpkj rst dj fn; k x; k g^g çR; sd çR; k'kh bu fnuka?kj ?kj tkdj ernkrkvks svi us i {k eav i hy dj usdh xgkj yxkrsg^g utj vkj g^g yxHkx l Hkh çR; k'kh ernkrkvks l s l Eeku eavkus i j mudh l eL; kvksds fuLrkj . k dsl kfkg^ghyçspkM^goknshkh dj

fo/ku l Hkk p^goko jktufrd nyks dh i jh{k^g gh rksg^g tksmuds i k l kyksds vnj fd, x, dk; ksdksns[ksqg mudk dn r; dj rhg^gbu fnukaçR; kf' k; ka^gkj k ?kj ?kj i gpdj ernkrkvks svi us i {k eav i hy dj usdh xgkj rksdh tk jgh g^g yfdu ernkrkvks dh uCt VVkyus ea fnXxt Hkh ekj [k l tk jg g^g ft l s çR; k'kh çp^gug

oknksdfl ok; dN ughadj seksh%j kggy

vYekMIA dksd mi ke; {k jkgg y xdkh x#okj dks vYekMIA ftysds l kešoj i gip tglai i mlglkauš dksd jSyh dks l cks/kr djrsqg Hkk t i k i djkjk ckgj fd; kA mlglkaušdkg fd i h, e uj eeknh dgrsdN gsvkj djrsdN gA ç/kueah eknh tglakhh tkrs gq ogha u; k oknk djrs gq ysd u djs dN ughA mÜkj[kM fo/ku]l Hkk puko 2017 dsfy, dksd jSyh dks l cks/kr djrsqg jkgg y xdkh usdkg fd eknh us; pkvkal soknrsksfd, ysd u mlga jkst xkj rd ughafn; kA

jkgg y xdkh dth jSyh dsnkjku vYekMIA dks l kešoj easul Sykc meMkj Hkk t i k usnsk eauQjr Qsykusdsvykok dkbznil jk dke vkt rd ughafn; kA jkgg y xdkh usdkg fd fgeky; dk i gkM+ mÜkj[kM dh 'kfDr gq mlglkauš i h, e uj eeknh i j fu'kkuk l k/krs gq dgk fd eknh th 6 gtkj yk[k : i ; sdk dtkZekQ djuk pkgrs gq] 6 eghus es i h, e 6 ytk[k djkM+ekj Q djs us okys gq mlglkaušdkg vejh vks cbelku ugha [kMgßykbu i ja og tglakhh tkrsqfogha; k oknk djus l sxjst ughadjra mlglkaušnksdj kM+ ylsksdks jkst xkj dk oknk fd; k Fkk ysd u dN ughagvKA ns k dk; pk mudsoknsdserkfcid [kkrseiaeg gtkj #1; svkusdk brtkj dj jgk gq ysd u , k vthh rd dN ughagvKA

mlglkaušdkg fd mÜkj[kM esjkor l jdkj dk dk; zdly I ekt dsgj oxldsdy, cgrj jgkA bl l jdkj usvthh rd ftrusdke fd,] vlxstkh ml l sT; knk dke fd, tk, aA l h, e gjh'k jkor l s

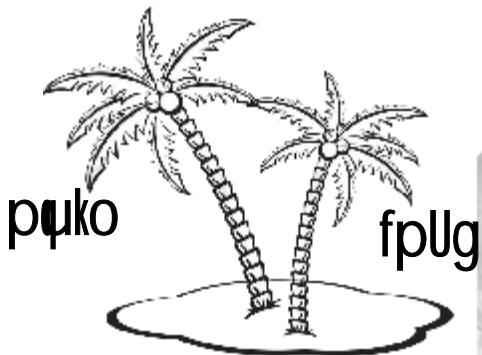

çnsk d; pkvkal dks dksQh mEehn gsvkj og bl i j [kjsmrjksa, s sea; gkadsyksksdksçnsk eadksd dh l jdkj dksnksjk l Ükk eayuk gloska

crk nafd jkgg y dh l Hkk dsfy, mÜkj[kM LVSM; e esjkt; l Hkk l kd n çnhi VEVK us ekbs i j i gpdj i gys l s gh l kjh r\$ kfj; kadj j [kh FkhA l Hkk dsnkjku 'kkfir 0; oLFkk dksck, j [kus ds fy, Hkkjh l a; k es i fyl cy rskr fd; k x; kA l Fk gh vthkl puk ra dh Vhe gj xfrfot/k; kaij utj jgsgq FkhA

i kVhZns[kh ckj&ckj
mEehnokj ns[kksvcdh ckj

15 Qj oj h dksgkusuokyspuko
ea/kež j fo/ku]l Hkk {ks= l s
tøk: , oadeB mEehnokj

xfyLrk [kkue
funlyh; i k'kh
/kež j fo/ku]l Hkk

विकास के लिए समर्पित

15 फरवरी को होने वाले चुनाव में धर्मपुर विधानसभा क्षेत्र
से कांग्रेस के सशक्त उम्मीदवार

दिनेश अग्रवाल

को हाथ के सामने वाला बटन ढबाकर सफल बनायें।

आपके आशीर्वाद से,
कैनॉट मैं होगा विकास का 'सूर्य' उदय
21-देहरादून कैनॉट विधानसभा क्षेत्र से
कांग्रेस के कर्मठ, जुझाल, प्रत्याशी

सूर्यविकास देहरादून

को बोलिंग मर्टीन के तीसरे नवबर पर
हाथ के सामने वाला
बटन दबाकर विजयी बनाएँ
“मजबूत इरादा”
विकास ज्यादा”

दुर्गावलिन्दु
देहरादून

निवेदक :- दुर्गावलि संयोजन समिति, कैनॉट विधानसभा कांग्रेस

क्या हरीश रावत के नए-नए अवतारों से फतह होगा उत्तराखण्ड?

, t1 h
 ngj knuwl D; k dkkxil usr; dj
 fy; k gsfld gj h' k j kor dksl k ky
 ehfM; k i j dHkh ckgpyh vorkj es
 rksdHkh j kmMh j kBkj ds vorkj es
 fn[kk dj puko thrk tk l drk g
 bl rj g dhohfM; kfDyfi a l sykx
 eukj at u Hkysdj j gsgk dN nj
 ppkl; kgd hBBkSyhdj usdsfy, rks
 gj h' k j kor ds; svorkj cgrj g
 ysd u puko bu ohfM; ksl sughathrs
 tk l drml dsfy, i kVhdksvi uh
 [kkfl ; r crkusdsfy, turk ds
 chp tkukgkska

nyvl y mUkj k[kM esHkkti k
 vksj dkxil puko cpkj dsfy,
 l ks ky ehfM; k dk tedj
 bLreky dj j gh g dN fnuka
 i gysmUkj k[kM esqj h' k j kor ds
 ckgpyh vorkj oky ohfM; ksvk; k
 ft l es mUkj k[kM ds uD' ks dks
 gj h' k j kor ds daks ij j [kk
 fn[kk; k x; k Fkka ft l es dkxil
 [kkfl ; r dk c[kku fd; k x; k gs
 vksj ckdh i kfVz; kdkbsl ckgpyh
 l scgn Mj k l gek gvk fn[kk; k
 x; k Fkka

bl es ih, e uj ae eksn vksj
 Hkktik ve; {k vfer ' kkg dks Hkh
 fn[kk; k x; k g ohfM; kseç/kkueh
 dks, d l k/kqds: i esfn[kk; k x; k
 g ohfM; ksds vlf[kj esdkxil dks
 okv nsus dh vi hy Hkh dh xbZ Fkha

bl dsckn dkxil l scxkor dj us
 okysurkvkakd ohfM; ksok; j y gvkA
 l ks ky ehfM; k i j rktk ohfM; ks es
 gj h' k j kor dks j kmMh j kBkj dh
 Hkiedk es fn[kk; k x; k g ; g
 ohfM; ks esayokj dks gh l ks ky
 ehfM; k i j ok; j y gvk g bl
 ohfM; ks es gj h' k j kor dks ghj ks
 vksj ç/kkueh uj llæ eksn dks
 foyu fn[kk; k x; k g pukokae
 ukstokuka dh Hkiedk dks ns[krs
 gq jktuhfrd i kfVz ka mul s
 l ks ky ehfM; k dstfj , tM+j gh
 g Hkktik dh rj Q l s fuokbu
 vk; ks l s bu ohfM; ks dks ysdj
 f' kdk; r Hkh dh xbZ Fkha
 gj h' k j kor usi yVokj dj rsgq
 nkofd; k Fkka ft ohfM; ksdk dkxil
 l sdkbzokLrk ughg u gh dkxil us
 cuk; k x; k g ; g fd l hç' kd d us
 cuk; k gkska gj h' k j kor , d ckj
 fQj j kmMh j kBkj okysohfM; ks dh
 otg l sppkZeg g ohfM; kseaj h' k
 j kor dks i fyl bl i DVj vksj
 ç/kkueh dks foyu fn[kk; k x; k g
 bl ds l kFk Hkktik ve; {k vfer
 ' kkg dks, d gkL; dydkj ds: i
 esfn[kk; k x; k g

I Ülk dsvgdkj eapjweksh us mMkf k mÜkj k [kM dk etkd%j . knhi

dkadı Hkou ea i =dkj okrkz dks I ckf/kr djrs dkadı dsvf[ky Hkkjrh; ehfM; k çHkkjh] j .knhi fl g I j tokyka

ngjknwA I Ülk dsvgdkj eapj eknh
mÜkj k [kM dh =kl nh dh etkd mMkf jgs
gA ; g I jdkj tpeysdh I jdkj gS vks ;
g nsk i j VSDI dk Mkd Mky jgh gA ; g
dguk gSdka dsvf[ky Hkkjrh; ehfM; k
çHkkjh] j .knhi fl g I j tokyk dkA og
cokoj dks ; gka jktho Hkou ea qd I s
ckrphr dj jgs FkA mlugkus dgk fd
fodkl dk ukjk mÜkj k [kM gekjA ; g
dkadı vks gjh'k jkor dk fotu gA bl ea
f'k(k) jkst xkj] efgyk 'kl Drhdj .k] ; pl
fodkl I c dN 'kfeey gA mlugkus dgk ;
g dkadı dh I kp gS tcfd nli jh rjQ
ujse eknh I d n ea mÜkj k [kM dh vki nk
dk etkd mMkf kA ; g Hkktik vks eknh
dsvgdkj dh i jkak" Bk gA mlugkus dgk
fd eknh mÜkj k [kM ds pkjka /keks dh
i fo=rk dk Hkh etkd mMkf; k gA

mlugkus dgk fd jkgy xkakh us
jktfufrd Hkba dh ckr dh Fkh yfsdu
ih, e usml smÜkj k [kM dh =kl nh I s t kM+
dj mÜkj k [kM dh =kl nh vks ; gka dh
turk dk etkd mMkf kA bl fy, eknh
vks Hkktik dks mÜkj k [kM dh turk I s

ekQh eknh plfg, A mlugkus dgk fd eknh
dk Lohkko mÜkj k [kM ds I kFk I kFk
0; ogkj dh gA mlugkus dgk fd eknh
I jdkj us i gkM+ jkT; ka mÜkj k [kM vks
fgekpy dsfy, tks vkrFkdl i bslt fn; k
Fkk ml s31 ekpZ17 I scn dj jgh gS, d k
D; ka mlugkus crkuk plfg, A ckmj , f; k
Moyki eV cksxe eadVkjh dj dsnsk dks
uplku i gpk; k gA ; g chtish yhMj
[kM] ds I k n eai nsI oky dstokc ea
dæ I jdkj us crk; k fd bl cksxe dh
jkf'k dks 120 Qhl nh de dj nh gA
mlugkus dgk fd dflk ds I e%chtish dh
mÜkj k [kM ea I jdkj Fkh yfsdu fQj Hkh
I jdkj us565 dj kM+dh I gk; rk nh FkhA
tcfd dæ I jdkj usgjh'k jkor I jdkj
dkstjk Hkh enn ughadha

mlugkus dgk fd uelke xaksdsrgr ; s
I jdkj xak dh dkbZI i QkbZughadj i kbZ
ftl ds pyrs , utvh us I jdkj dks
QVdkj yxkbZ gA mlugkus dgk fd dæ
I jdkj mÜkj k [kM dh gjh'k jkor I jdkj
dh mi {k dJrh gA dæh; I gk; rkva ea
i {ki kri wL 0; ogkj fd; k tk jgk gA

mlugkus dgk fd jkst xkj ds ekeys ea Hkh
I jdkj i kI ughagloA eknh th usnksdjkM+
jkst xkj gj I ky nsusdk oknk dj ds I Ülk
ea vkbZ vks vc rd ek=k , d yk [k 35
gtkj gh jkst xkj ns I dh gA tcfd
uk/canh ds djkj .k 50 yt [k jkst xkj fNuk
gA i Vky ds [k eHkh I jdkj usturk dks
yVk gA rjg&rjg dsVSDI yxk dj eknh
I jdkj cl i s k dekuseayxh gA vc rd
eknh I jdkj usturk ds i kp yk [k dj kM+
#i ; smudh tis I sfudky yh gA mlugkus
dgk fd Hkktik ds ckrh; uskvka ea ; g
I kgI gSfd og eknh I sdgsdh mÜkj k [kM
dh =kl nh dh etkd mMkfusdsfy, nsk I s
ekQh eknh [kM] deth dh ou jid ou
i &ku dh ml fl i Qkfj 'k dks ekusxh ft I s
dkadı I jdkj us eku fy; k Fkk yfsdu
eknh I jdkj usvkrsgf gVh fn; kA mlugkus
dgk fd Hkktik dh I jdkj tpeys dh
I jdkj gA I j tokyk ds I kFk jkVh;
çoDrk 'kfeZBk e[kth] çnsk çöDrk eFkj
nük tkskj vks jh jrmh çekn tV
fu'kkar prphh ykypn vksfn usk Hkh
mi flFkr jga

ngj kn̄wA nfj; k̄ans' k̄dsuke dksj k̄s' ku dj usej kt uſrd nyka dksd k̄bldhfržku feys; k̄u feysi j UrqmRrj k̄ [k̄M] j k̄T; eſoj kf/k; k̄dksxysfeykuseHkk t̄ i k̄ vksj dk̄x̄l nk̄sagh nyka}kj k̄ dhfržku vo'; LFkkfi r̄ dj fn, ḡ dy rd ftUgsi kuhi h&i h dj dks'kk tkrk Fkk] vkt muds I k̄Fk xysfeykusexolegl i fd; k̄tkj ḡḡs

दल बदलुओं

को

सम्मान देने

में भाजपा

डाल-डाल

तो कांग्रेस

पात-पात

os srks gj vke p̄uko eavk; k̄ jke] x; k̄ jke ḡkrk gh jgk ḡs yfdu bl ckj mūkj[k̄M ea rks ikykny dk u; k̄ bfrgkI cu x; k̄ ḡ Hkkj rh; turk i k̄V̄ us i gysgh dk̄x̄l d̄ckfx; kavksj i k̄V̄ Nk̄Mdj v̄k, uskvadksfVdV dk buke ns ppbh ḡ dk̄x̄l us Hkk fe'ku 2017 dksQrg djusdsfy, cht̄sh ds v̄kēkk nt̄lu ckxh uskvadksfVdV nsus eafgpd ugha fn [k̄bZ ḡ dk̄x̄l us Hkk Hkkj rh; turk i k̄V̄ dk nkeu Nk̄Muš okysv̄kēkk nt̄lu uskvadksvi uk fl cy fn; k̄ ḡ ftuea i kp̄ i n̄Z foekk; d vksj , d efgyk us=h 'kkfey ḡ dk̄x̄l ea fVdV ḡkfl y d̄jusokysnycnyv̄kadh QgjLr ea : Mdh I s I jsk t̄s] ; ed̄oj I s 'k̄yae jkor] i jgky I s jkt d̄ekj] ?kul kyh I s Hkkheyky vk; I Hkkherky I s nku fl ḡ HkkMjhl cktij I s I q̄hrk cktok 'kkfey ḡ Hkkj rh; turk i k̄V̄ us ḡjh'k jkor I jdkj d̄sf [kykQ foekkuk Hkk ea r[rikj yV d̄jus dh dks'k'k d̄jus okys I Hkk ckfx; k̄ dks fVdV fn, ḡ QdZfI Qzbruk ḡsf d̄i n̄Z ed̄; ea=h fot; cḡqk dk txg muds c̄s I k̄Hk cḡqk vksj foekk; d̄ verk jkor dh txg muds i fr I riky egkjkt dksfVdV feyk ḡ

xk̄ryc ḡfd Hkk t̄ik }jk̄ ftu nycnyv̄kadh dks fVdV fn; k̄ x; k̄ ḡs mueadks]kj I s M- ḡd fl ḡ jkor] pk̄ēk[k̄y I s I riky egkjkt] dñkjukFk I s 'k̄yek jkuh jkor] ; epks-h I s dñkj fl ḡ jkor] ujeuxj I s I q̄ek mfu; ky] [kkuij I s dñpj c.ko p̄ii; u] : Mdh I s çnhi c=k̄ Hkkoxuij I s I q̄ek jkdsk] jk; i j I s mes'k 'kekzdkA] t̄l i j I s M- 'k̄yae ekgu fl q̄ky] fl rkjxat I s I k̄Hk cḡqk] cktij I s ; 'kiky vk; I usührky I s I atho vk; I kesoj I s jskk vk; Z 'kkfey ḡ [k̄k] ckr ; ḡ ḡ fd dk̄x̄l dk nfyr pgjk jgs

; 'kiky vk; Zcxkor dsoä rks gj h'k jkor ds I k̄Fk [k̄M] jḡ yfdu , u fVdV c̄us l s i gys; 'kiky us vi us c̄s I atho vk; Z dks fVdV dh xk̄j dh feyus ij ḡkFk dk I k̄Fk Nk̄Mdj cht̄sh dk nkeu Fk̄e fy; k̄ eryc ; s fd noHkkie eapukoh thr dh [kkfrj ikyknyv̄k] ij nfj; kfnyh fn [k̄rs ḡ cht̄sh v̄kxs rks dk̄x̄l Hkk ml ds i hNs pyrh utj vk jgh ḡ vc nsuk ḡkxk fd mūkj[k̄M dh turk bl p̄uko eanycnyv̄kadh dksdgkard Lohdkj dj rh ḡ

cḡgk] jkt uſrd nyka}kj k̄ vi uh ekufl drk dk i fjp; nsfn; k̄ ḡ vls vc nsuk ; ḡ ḡkxk fd i k̄fVz ka eanycnyv̄kadh s ydij turk fd I rjQ vi uk >p̄ko dj rh ḡ A bl ds I k̄Fk turk nycnyv̄k dh ekufl drk ds f[kykQ vi uk er nrh ḡSvFkok i p̄Z dh Hkkfr ckn eai Nrkusrd gh fuHk̄ ḡkxhA nycnyv̄k dks vi ukus ea Hkk t̄ik us T; knk i gy dh ḡ vksj bl i gy ds i hNs gksI drk ḡsf d muds fot; Jh utj vk jgh ḡkxh] vU; Fkk bruh cMh I d̄; k̄ ea fVdV dk c̄/okjk u gks i krkA bruk gh ugha Hkkj rh; turk i k̄V̄ usbl ckj dbZnkfx; k̄dksfVdV fn; k̄ ftudh Nfo ngjkn̄w ea Hkkje d̄ctkuksd: I k̄ eae 'k̄gj jgh ḡ , s k̄ gh , d ekeyk /kezj I hV i j Hkk t̄ik dh fVdV gfFk; kusokysfoukn peksyh dh f[kykQr i k̄V̄l dsvUnj gh "k̄ gks xbZ vksj ml dk mnkgj .k Hkk t̄ik ed̄; ky; ea Hkk t̄ik kbz ka dh rkMQkM I s vkl kuhi I s yxk; k̄ tk I drk ḡ Hk̄ys gh /kezj d̄s nkonkj usk bl dks yd̄j vi usc; ku nsrs ḡ cp jgs gks i jUrqI Ppkbz; gh ḡsf d muds pkgs okysvi ususrk dksfVdV u fn, tkuks dk Hkkfrj [kkusfojk̄k vo"; djsxavksj ml dk [kkfe; ktk Hkk t̄ik i R; k̄kh dks vo"; Hkkruk i M I drk ḡ

‘ਮਹੱਤਾਈ’

foykfl rk l si ſk gksh gS

ik; % n[kk tkrk gſ fd bl nj nsk ea egxkbzC<usdh dkbzI e; I hek ugh jg xbz gA tc pkgsolrqctkj eegxh gſ tkrk gſ , d l e; , k vk; sk dh l jdkj dscTV dth dkbzvko'; drk gh ugh glosxh fdllrige l e> ugh i krsgfd , k D; kgkrk gſ geljh foykfl rk gh bPNk, fur; fnuk&jkr pl&qh gſ tkrk gſ ctkj ea ol=ls dth deli rFk ctkj ea; ki d ek gkhs l soL=qdsnkelsea o}h gkhs tkrk gſ

v[k fo' okl & geljsl ekt eavukslykx , I sgStksfI Qzvi okg Qsykusdk dke djrs gſ rFk oLrqcktjk ds i fr vfo' okl i ſk djrsqfd v[kp oLrqdk ctkj ea; ki d v[kfo gkhsokyk gſl p[rsylo m[oLrqdk l xg i tjeHk dj nrsgA oLrqdk deh vi us Hkfo"; dks v[j{kk l s tkMfs gſ ft l s 0; fDr oLrqdkis i kusdsfy, fd l h Hk dher dks p[ks dks rſ kj jgrk gſft l l sklyk ctkjh dks l k gfu feyrk gſ

ykl fn[kok& ik; % n[kk tkrk gſ dN uo /uk; ?kjkus ds ylk 0; ogkj ea l Cth

yus tuk gſ n[kk yus tuk gſ ; k cPPkks dks l Mel ij ?kj ds i k l gh ykuk gſ dkj LdWj ykuk t: jh l e>krsgfd l Eeku l s tkMfs gſ tks [fpolyk i Mfk gſ n[kk n[kh l Hk ylk bl i Øh; k dks vi ukus yxs gſ vuko'; d [kp[znk dsfy, cks curk tk jgk gſD; k[dn oLryv[kdksn[ks dsjkT; dks VU; nsk VU; jkT; l svk; kr djuk i Mfk gſ ft l l soLryv[kdksn[ksa}h gkhs gſ tks nsk dsmij , d cks gſ

rt&, &phu&; fn gesphu dth rtze vi us 0; ogkfjd thou ea vi us dk; k ds fy, I kbfdy dk i; kx djs v[ks nsk ds mi j vjcks: i; k i S/ky dsnke dk i M[us okys cks dks jkd l d[vi 0; i ea: dk egxkbzal j dkj gſ

eukofr& ik; % ekuo eukofr ea cnyko , d LokHfed i frØh; k g[0; fDr vi us vkl & k l Vh oho ij v[kckjks ea i pkjks ds ek/; e l s vi us dks , d mPp 0; fDr cuusdh egRodk[kj j [krk gſ dk; z ifj flFkfr; k ds dkj .k vuq i ugh dj

i krkj n[jks ds n[kk n[kh ea og l Eeku i kus gsrq vuko'; d , oavuj; kxh ol=q a Hk [kjhnus yxrk gſ xyr rfjds l s /ukul u djrk gſft l l seegxkbzC<fr gſ i k' pkR; l Ldfr& gekjs nsk okf; ka dk i k' pkR; l Ldfr dth rjQ >dko : >ku] vi 0; i dk dkj .k curk tk jgk gſ i VViz ka akeyj egxh l hxjV i hukj egxkbzeao<ek nrk gſft Qz, d chMh i hus dh vknr vi us cPpls dk Hkfo"; jke nrsh gſfodkl v[kj jg tkrk gſ

d t[dkh c<fr l Ldfr& dtklyusdh i dfr fur; c<rs tk jgh gſ d t[l s 0; fDr dthk curk gſ/ku oku ugh l kjk Hkfo"; v[kdkj ea Qd tkrk gſ bl dk; z dkscMh l kp l e> l sdjuk pkfg, A

l eLr foykfl rk i w[ol=yka ij utj j [krsgfd s; g i rk pyrk gſfd bl l seegxkbz i ſk gkhs gſ ; fn 0; fDr ol=q yka ok LVi& l xg u dj] vko'; d ol=q s gh [kjhnus ylkx fn[kkos ij fu; =.k j l ks rks egxkbzC<usl s: d l drh gſ

कांग्रेस ने घोटालों से उत्तराखण्ड को किया बर्बादः शाह

ngjknwA Hkk t i k jk"Vh; v; {k vfer 'kkg fVgjh ea , d pukoh tul Hkk dks I cks/kr djrsq gk fd dN fnu ckdh gSmUkj[k.k. M dk Hkfo"; r; gkxk tks; gka dh turk dsgkFk eaq bl nkjku 'kkg us turk I s vkgoku fd; k fd mUkj[kM I s gjh'k jkor dh I jdkj dksm[kM+Qd nA 'kkg vkt fVgjh fo/kkul Hkk I hV I shkktik cR; k'kh /ku fl g ush ds I eFklu es tul Hkk dksI cks/kr dj jgsFkA

mUkj[kM fo/kkul Hkk pukho ds fy, dN fnu 'kks gA bl dks t k Hkk t ik us vi usLVkj cpkj dksad dh Qkst dksesku ea mrkj fn; k gA x#okj dksnks gij djhc , d ctsfVgjh ftysdksj[kM esHkk t ik

dh tul Hkk vk; kstr gkA bl nkjku Hkk t ik ds jk"Vh; v; {k vfer 'kkg us tul Hkk dksI cks/kr fd; kA 'kkg us vi us yxHkx 45 feuV ds Hkk"k.k esdkad dks fu'kkuk cuk; kA mUgkaksgk fd mUkj[kM dk Hkfo"; r; gkxk tk jgk gS; g vki dks r; djuk gkxk fdI dh I jdkj cuA 'kkg us dgk fd fdI h fo/k; d vkJ ef; ea-h dks cnyus ds fy, okv uk djk cfy d mUkj[kM dshkk; dks cnyusdsfy, okv djk 'kkg us dgk fd mUkj[kM jkt; dk fuelz k cmst k k dcsckn cuk gA i kp I ky esdkad I jdkj usHkzVpkj] ?kkskyavkj? kik ykal smUkj[kM dksccih dj fn; k gA mUgkak fVgjh dh turk I s mUkj[kM I s

gjh'k jkor dh I jdkj dksm[kM+Qd us dks dgkA 'kkg us dgk fd ge yks mUkj[kM cokus okys yks gA mUkj[kM dsl k kZeaHkk t ik esI kFk jgh gA

भाजपा के प्रवार के मुकाबले कांग्रेस फिसड़ी: गोयल

ngjknwA x#okj dks Hkkjrh; turk i kVh ds cnSk dk; k; ea vk; kstr , d cI okrkz dks I cks/kr djrsq Hkkjrh; turk i kVh ds coDrk fou; xks y us dksad i j djkjk geyk cksyk A mUgkak sgk fd dksad orEku pukho esHkkjrh; turk i kVh sdghavf/kd i s k [kpzdz ds Hkk Hkkjrh; turk i kVh dk cpkj esdgha eplcyk ughadji k jgh gA bl dk dks t k muds }jkj rhu xyr 't h* dk pukho gS vkJ ; g rhu I h gS xyr dSVu xyr dks vkJ xyr dI tVA dksad ds cpkj dk ijk i s k vxj i hdsdhi; kI dks cspkus ds fy, gh i; kI ugha gS rks ml dh ftEeokj Lo; adksad gA

dkad dk ef; ea-h i n dk cR; k'kh ?kkskr djus dk dI tV muds fy, gh ?kkskr fI) gyk gSD; kif Hkkjrh; turk i kVh dks dksad ds ?kkskr ef; ea-h cR; k'kh dks gh turk ds I keus cudsck dju k gS ftI s dh Hkkjrh; turk i kVh cgr I Qyrk I s djus esdke; kc gk gS tcfd dksad Hkkjrh; turk i kVh dh j. ksf dks ydI fnsHkfer gA tgka Hkkjrh; turk i kVh, dI gkxk I a Dr usRo esapuko yM+jgh gSogh gjh'k I hds dksad vkJ dksad I xBu esvki I esI ello; uke dks dksad pht gh ugha gA

vkn'kVpkj I fgrk dh yxkrkj [kysvke prkouh dskotm /ftt; kamMkbztk jgh gS vkJ Vhe i hds dh pukho dk; Ze yxh I sMka xkfm; k dks fuckz #i I s cnSk ea fopj.k djsdsfy, vI oSkkfud : i I s i fjoju foHkx dks funFkr djsus dh bEsy djsVsyhQks }jkj Hkk vuko'; d ncko cuk; k tk jgk gA

xks y us dgk fd gji'k jkor I jdkj eaHkzVpkj Hkk&Hkrh tkoN vkJ ?kkskyavkj dh Hkkjekj #dusdk uke ughaysjh gSA rktk cAj.k cnSk ds f kkk ea-h ea-h cI kn uskkuk th }jkj vi uh 3 cfV; kavkj nkekni dksf kkk foHkx vkJ fo/kkul Hkk es dk I oSkkfud : i I sfu; fDr fnyk, tks ds#i esI keusvk, gA bl I jdkj dk

ijk dk; Zkky cnSk dh turk]; opkvks] cjkst xkj k efgykvks f'k{kdk] depkfj ; ka]vf/kdkfj; ka vkJ LFkuh; 0; ol kb; ka dks I kFk vU; k; djuseachrk vkJ mu dsfgrka dk I kFk fd; k x; kA xks y us dgk dh Hkkjrh; turk i kVh ds jk"Vh; coDrk Jh 'kkguokt gS th }jkj dksad dsMcy fmftV esHkk uk i gp i kus okyk c; ku vkJ ghu ughagSD; kif o"k 2012 esgq fo/kkul Hkk pukho esdkad dks 31-75 rFk Hkkjrh; turk i kVh dks yxHkx 31-25 i I V okv feysFkstcfud dseamI I e; euekgu fl g th dh ; i h, I jdkj FkA muds dk; Zkky esgq HkzVpkj vkJ ?kkskyavkj dh Hkkjekj dskj.k 2014 esgq yksdI Hkk pukho es mUkj[kM es Hkkjrh; turk i kVh dksI k<s54 i I V okv vkJ 5 dh 5 yksdI Hkk I hVafeyh A ml I e; 70 esI s63 I hVaij Hkkjrh; turk i kVh vlxks jgh A ftu I kr {ks=ka es Hkkjrh; turk i kVh ml I e; fi NMh Fk ml esI s Hkk vfkdkak fo/kr; d vkt Hkkjrh; turk i kVh esgSA rc I syd vkt rd dksad uscnSk fgr dsfy, , d Hkk , d k dke ugha fd; k ftI I sfu mudk okv cfr'kr 1» Hkk c<+I ds bl fy, orEku fo/kkul Hkk pukho es dksad dk I i M k I kQ gksuk fu'f pr gA

muds dk; Zkky esgq HkzVpkj vkJ ?kkskyavkj dh Hkkjekj dskj.k 2014 esgq yksdI Hkk pukho es mUkj[kM es Hkkjrh; turk i kVh dksI k<s54 i I V okv vkJ 5 dh 5 yksdI Hkk I hVafeyh A ml I e; 70 esI s63 I hVaij Hkkjrh; turk i kVh vlxks jgh A ftu I kr {ks=ka es Hkkjrh; turk i kVh ml I e; fi NMh Fk ml esI s Hkk vfkdkak fo/kr; d vkt Hkkjrh; turk i kVh esgSA rc I syd vkt rd dksad uscnSk fgr dsfy, , d Hkk , d k dke ugha fd; k ftI I sfu mudk okv cfr'kr 1» Hkk c<+I ds bl fy, orEku fo/kkul Hkk pukho es dksad dk I i M k I kQ gksuk fu'f pr gA

रायपुर विधानसभा को बनाऊंगी स्मार्ट विधानसभा: रजनी रावत

2008 ds uxj fuxe puko ea [k. Mh | jdkj us fd; k Fkk /kks] kk

tul Hkk dks l cks/kr djrhjk; ij funyh; iR; k'kh eMe jtu h jkorA

ngjknmuA nsgjknmu ftys ds jk; ij fo/kkul Hkk ea puko clk vxj gh jk nskusdksfey jgk gA jk; ij fo/kkul Hkk easdkti ik o ckadl cR; k'kh dks l kFk gh vxj ge funyh; kadh ckr djsr rks mudk opLo Hkk cyjh ij gA bl h dMh ea vxj ge ckr djs j tuh jkor dh rksmulgusdgk fd es2008 eauxj fuxe dk puko thr pfid Fkk] yfdu rRdkyhu [k. Mh | jdkj usHkkVpkj djds eap gjk; k ft l dk tokc 2017 ds fo/kkul Hkk puko ea turk mudksnsxhA

eMe jtu h jkor us dgk fd ; s l jkh turk ejh ek&cki] Hkk&cgu vksj cPpsdh rjg gA ejk tksdN Hkk gSog fl QZbuds fy, gh gA mUgkus dgk fd ejk mIs ; i <&fy[ks ukstoku Hkk&cgu o cPpksdksjstxkj fnyuk gS , oatkscgusxjkh dks dkj.k nI js ?kjks ea pYgk&pkslk djus tkrh gS muds fy, es jk; ij {ks ea fl ykb&e'ku I Vj] i ki M+QDVH ekEecUkh dh QDVH , oae'kkyk QDVH yxokÅxh ft I l smudksjstxkj feysk vksj mUgsnI jsds?kjseptgk&pkslk ughadjuk i MokhA

j tuh jkor us dgk fd 2008 ea l cl s i gys eus gh efgu cfLr; kadselkfydkuk gd fn; s tkus dks vkokt mBkbZ FkkA vksj ; gh dkj.k gsfdu turk usHkk eu cuk fy; k gsfdu j tuh jkor dks

HKjh erks l s thrk dj jgkA l kFk gh mUgkus dgk fd l jdkj cksyrh gsfdu ge ngjknmu dksLekVfI Vh cuk; k'kh yfdu vxj ej turk dks vksj vksjkn l s thrk xb] rks es mul s i gys gh jk; ij fo/kkul Hkk dksLekVfI fo/kkul Hkk cuk nksA

tul Hkk ea mifLkr jk; ij fo/kkul Hkk dh efgyk, A

uk [kɔxk] uk [kʊsn̩k] tk; I oky

el j̄h fo/kkul Hkk eṣtul Ei d̄l̄dj rsfunȳh; i R; k' kh j̄ktdepj tk; I oky

ngj kniuAmRrjk [k. Mefo/kkul Hkk
puko dk ernku 15 Qj oj h dks ḡk̄s
okyk ḡbl c̄hp el j̄h fo/kkul Hkk I hV
eaf=dks kh; eipdkcyk gks x; k ḡ tgk̄
, d rj Q Hkktik ds i R; k' kh x. k̄ k
tk̄ kh , oa dkx̄d h i R; k' kh xksnkojh
Flki yh eñku eäḡ ogha nñ j̄h rj Q
funȳh; i R; k' kh j̄ktdepj t; I oky us
Hkk b̄l I hV I srky Bk̄d nh ḡl vñj i j̄s
tk̄ k o [k̄ k̄ k ds l k̄f tu l Ei d̄z
vfHk; ku easyxsḡl vñj vi usernkrvk̄
I s {ks=h; fo/kk; d dh tu foj k̄kh
uhfr; k̄dk [k̄ykl k dj rsḡ vi usi {k
eernku dj usdhvi hy dj j gsḡ

mUgk̄usdgk ḡfd ēps i j̄h hmEhn Fk̄
fd Hkktik ēps fVdV nñx̄ yfdu
fVdV c̄/okj s dks ysdj Hkktik ea
Hk̄l'Vkpkj ḡyk ḡl eñst lpk̄ fd i kVñz
; k̄; rk nñ k̄dj fVdV nrh ḡsyfdu

og fVdV dk̄Vus ; k nsus l s i gysml
i R; k' kh dh ; k̄; rk ughans[krñ blUgk̄us
fVdV nsus dk vñ/kj fl QZ ; g ḡfd
fdl i R; k' kh i kl fdruk i ḡl vñj
og puko efdruk [kp̄ldj l drkḡ
j̄ktdepj t; I oky usdgk fd ēps
rksyxrk ḡfd l Hkk fVdV cpsx; sḡl
blUgk̄us fd l h Hkk tñp̄k; ; k xj hc
i R; k' kh dks fVdV ughafn; k ḡl ; gh
dkj . k ḡfd eñsfunȳh; puko yM̄s
dk Qḡ yk fd; k ḡl mUgk̄usdgk fd eñ
fl QZl gh ckr , oafodkl dh ckr dks
turk ds l keusj [k̄k̄A eñs ej̄h ds
fodkl dk , stñlk ysdj puko eñku ea
ḡl mUgk̄usdgk fd eñfl QZfodkl dh
l k̄p ds l k̄f puko eñku eäḡ eñmu
urkvkaesl sughatks[k̄kusdeku dsfy,
puko eñku eäḡ , oai n o ykycRrh dh
pkgr mu yksx̄a dks ḡkrh ḡ ftUgk̄us

dHkkftñxheadkbz i nuk nñ k̄ gksvñj
ykycRrh feyusdsckn dk̄s l hml dh
vk; qç<+tkrhḡluf' pr : i l sykycRrh
dh vñM+easyx dbzxyr dke Hkk dj rs
ḡmñj bl dhekx Hkk vf/kdrj oghayx
j [krsq̄l tc vki turk dh l ok dj rsq̄s
vñj vki dsi hNsg tkj kach rknkr easyx
ḡsrksb l scMh dk̄bzykycRrh ughagkrh
ḡl vñj eñs rks dl e [kkbz ḡfd uk
[k̄Åxuk [k̄kusnñkA

j̄ktdepj tk; I oky us dgk fd
ēps i j̄h dh turk i j i j̄k Hkj k̄ ḡl
bl dh otg ; g ḡfd eñḡs k̄k eñ j̄h
dh turk dsl [k̄ndq k̄ea [km̄j ḡḡl
ftrusdke , d l ekt l ok dsrñj i j
dj l drk Fk̄ fd; k̄a vxj turk
fo/kk; d cukdj Hkstxh rks ml dk
i fñorl̄ ml segt , d o"Kzeans[kusea
ghfey tk; sñkA

dkş dñ xVckth dşpyrşçnşk fodkl dñ nkş eñ hNş g x; k %dkş; kj h

fl rkj xatA l kl n Hkxr fl g dkş; kjh usvjkjki yxk; k fd eñ; eñ h gjh'k jkor vi us pgşka dk fodkl djus eñ yxs gä mudk ; g Hkh vjkjki Fkk fd dkş dñ xVckth dşpyrşçnşk fodkl dñ nkş+eñ i hNş jg x; kA dkş; kjh ; gka egjktk vxd s/ kekFkz VLV ea Hkktik çR; k'kh l kjHk cgşqkk ds i {k ea tul Hkk dks l cks/kr dj jgsFkA mudk dguk Fkk fd çnşk eñ dkş ty jgh gşvñg eñ; eñ h gjh'k jkor pkşu dh cak dñ ctk jgsgä

muds12 fo/kk; dkausmudh ufr; kal s =Lr gkdj i KVHz NkM+nhA dkş; kjh dk vjkjki Fkk fd jkor vi us pgşka dk gh fodkl dj jgs gä turk vc bl s l e> pñdñ gä çnşk eñ Hkktik dñ l jdkj yluk pkgrh gä mlgkusnkok fd; k fd jkT; ea cger l s Hkktik dñ l jdkj cuskh o

fodkl gkskA mlgkus ykska l s l kjHk dks ftrkusdh vi hy dñA i ñZed; eñ h fot; cgşqkk usvjkjki yxk; k fd jkor usçnşk ea i; l u dks c<kok nus ds ctk; voñk [kuu dks c<kok fn; k o 'kjkc ckñhA cgşqkk usdgk fd çnşk ds l Hkh fo/kk; d o i ñZed; eñ h jkor dsf[kykJQ jgso gä yfdu dkş ds jk'vh; mi k; {k jkgy

xkñk; g ughal e> i k; A

jkor ij pt/dh yrsqg mudk dguk Fkk fd mlgkusçnşk ea?kks. kkvksdk i fyñk ckñk fn; kA l Fkk gh dgk fd eñ; eñ h curs gh jkor usçnşk o [kk] rñg l sfl rkj xat dk fodkl Bi dj fn; kA cgşqkk usdgk fd çnşk ea?kks i k dh ygj py jgh gä çR; k'kh l kjHk dk dguk Fkk fd mudsfi rk ds dk; bñky ea {k= dk l ok/ld fodkl gyk gä turk bl s l e> jgh gä vñg vcdh muds i {k eagh ernku dñsñhA bl ekñsij Hkktik dñi ñZftyke; {k jruyky xñrkl emy ve; {k Mkypon jktiñ [krhc vgen] xj thr fl gä f'kodékj feñky] yD[kk fl gä dey ftñy] jkdsk xñrkl jkdsk R; kxh] l [kohj fl gä cñh] l [kno fl gä eathr fl gä Kkuhj n; kñn frrokjh] xj l kgc fl gä vñfn FkA

निशंक ने कांग्रेस को बताया दूबता हुआ जहाज

'kfDrQkeA i ñZ ed; eñ h ješk pæ iks[kfj; ky fu'kd usdgk fd Micrs t gkt eñdkbZ l okj h djuk ughapgrk vñg; gh otg gşfd dñ dkş ds dbZ i jkñk dñ NkM+dj [kñ Hkktik ea vk, A dgk fd Micrs t gkt i j l okj ykska dñ Hkh cpluk l cdk QtZgä bl fy, Hkktik dñ ght ok/ nsk gä mlgkus fl yfli ys okj dñ dkş l jdkj dñ foQyrkvñk dñ ftØ fd; kJ ogha vi us ed; eñ=Ro dky ea fd, x, dk; kckshk fxuk; ka

og cñBij ea Hkktik çR; k'kh l kjHk cgşqkk ds i {k espiyoh l Hkk dks l cks/kr dj jgsFkA dgk fd dkş usijsnşk dks ukp dj bl dnj colh dj fn; k fd nsk vi kfgt gks x; kA dgk fd nsk ds dj kñM ykska us dkş ds dñk l u l s rñk vkdj l Ükk dñ pñkñh ujse ekñh dsgkFk l kñh gä vc mñkjk [kñm ea l jdkj cukusdh ckjh gş rks Hkh turk i jisçnşk eñ Hkktik dñ l Ükk l kñ us dks rñk cñh gä vc cñ ch l s 15 i Qojh dk bñrkj gksjgk gä dgk fd

cakfy; kA ds fy, ftruk mlgkus fd; kJ dñkñdñj ughal dñrA; kn fnyk; k fd tc 'kfDrQkeA eñ cñk<+vkbZ Fkk rks og Mh, e] dfe'uj dñ eukgh ds cko tñ V; j i j cñB dj cakfy; kA ds ?kj rd i gps FkA ykska dñ enn djus ea dñkñdñj deh ugha NkM+Hkh mlgkus dgk fd dkş l jdkj eacbeñku, oñkñVpkj pje i j i gpx; kA mlgkus Hkjkj rh; vijlk/vuñ dñku C; jks ds vñkñMñk dñ ftØ djrs gä dgk fd vi jk/kñaeññkjk [kñm uçj ou i j vñ x; kA Jh fu'kd us dñkñdñj; fonkj dñ ?kVukvñk dñ ftØ nrs gä dgk fd dñl dnj cñfydkvñk i j vñk; kpkj gä A dñ s mlgkus eñkñ ds ?kVñ mrkjx; kA dgk fd og ed; eñ h scgl dñusdkrs kJ gä i ñZed; eñ h fu'kd us dgk fd vñy fcgkjñ cñt i s h us mñkjk [kñm cuk; kA dkş rñkjk; Hkh nus dñksrñk ugha FkkA mlgkus dgk fd eñ [Qjuxj dñkñ] [kñhck dñkñ] el jh dñkñ dñs turk ugha Hkjk l dñrA cfynkuk l s jkT; cuk vñg bl

jkt; dk ed; eñ h vi uh dñ hñ dh [kñfrj çnşk dñksrñk usdh ckr djrk gä turk us mudk fLñk vñkij sñku Vñoh i j nñk gä gjh'k jkor us fodkl jkñdñs vñhñk; ku pyk; kA dgk fd jkgy xkñk us i gysnşk l s dkş dñ dk l Ok; k dñk; kA vc mñkjk [kñm dñ cñh gä; gñadkñ dñ dkñbZ ukeyñk ugha gñkA mlgkus ykska l s tñfr /kñ l s Aij mB dj fodkl dñs fy, ernku dñusdk vñgñk fd; kA

एम्बीए में करियर

I at; dekj

ekLVj vKD fctus , MfefuLVs ku ; kuh, ech, eadfj; j cukuk ; plvksdfy, cgrj fodYi gI, ech, 2 o"kdk dkk Zgkrk gI ftI eafO | kfFkZ ka dks eSustew dsl Hkh fo"k; kheadt ky cukusds! kfk gh fdI h Hkh , d fo"k; dk , D?I i Vz cuk; k tkrk gI , ech, dsçFke o"keafO | kfFkZ dk i fjp; eSustew I sI cf/kr I Hkh fo"k; kai sdjk; k tkrk gI ml dskn fo' ksk fo"k; dh Hkh tkudkj hnh tkrhgj

, ech, dsnt j so"keafO | kfFkZ dksvi uh i l n dh fdI h Hkh , d fo' ksk fo"k; d dks pñuk gkrk gI ; g mu fo | kfFkZ kai j ykxwugha gkrk] ftu fo | kfFkZ ka us fo' ksk i kBt Øe %I DVkj y , ech, % ea , Mfe' ku fy; k gI fo | kfFkZ dfy, Li \$ kykbTM dkk Zpñuk , d dfBu çfØ; k gI fo' ksk Krk pñusl si gys

fo | kfFkZ ka dksvi us dfj; j , oäckQs kuy Moyi eV dkfo' ksk/; kuj [kukplfg, A , ech, dsl VNEI % , ech, bu Qkbu\$ %& , ech, Li \$ kykbts ku dk l cl si jukl CtDV gI bl dkk Z dsl e; vki dks bVj u' ky Qkbukl] dsi Vy eSustew dklVax] , oa ctVax t\$ fo"k; kadh r\$ kj h dj kbZtkrhgj bu fo"k; ka dh i <kbZ dj us dskn vki Qkbukl' k; yeSustew afO' kskK cu tkrgj ftI l svki dks fdI h Hkh I Lfkk dks foÙk; foHkh euakdjh fey I drh gI vxj vki Qkbukl ea, ech, dj uk pkgrsgfarksvki dks fdI h Hkh LVhe exxtq Vgkuk i Mckk , ech, ekdVax% ; sdkQh Mk; used , oa di fVVo gI , ech, ekdVax ea fo | kfFkZ ka dks ekdV] , Moj Vkbftx] dI; ej fcgfo; j , oabl {k= l sI cf/kr

✩, ech, bu Qkbud
 ✩, ech, ekdVx
 ✩ekuo I d k/ku
 ½, pvlj ½
 ✩ekLVj v½
 b½/j us kuy fctus
 ✩vkb½/h ea, ech,
 ✩v½ j s kd ea
 , ech,
 ✩: j y e½ste½
 ✩I lykb½psu
 e½ste½
 ✩g½Fk ds j
 e½ste½
 ✩, x½fctus
 e½ste½
 ✩fj Vsy e½ste½
 ✩foKki u
 ½, MoVkb½

vU?; fo"k; kdksl e>useænn feyrh g½
 bl {ks emu yksxkaksdjf ; j cukuk pkfg,
 ftudh I pklj dks ky ½dE; fuds ku
 fLdYI ½cgrj g½ vi usfj I kd Zdk I gh<x
 I sc; kx dj uk vkrk gkso ekdVx esfVds
 j guk dkgl ykg½

ekuo I d k/ku ½, pvlj ½, pvlj mu
 yksxa ds fy, g½ tks, pvlj , oaj. kulfir
 ½LVVt½ esdfj ; j cukuk pkgrsg½ vPNh
 dE; fuds ku fLdYI] vkd"kd i l ZsfyVh
 , oa vkrEfo' okl okys fo | kfklz ka ds fy,
 , pvlj ea , ech, , d vP?Nk dfj ; j
 fodYi g½ bl ds fy, fdI h Hkh LVhe ea
 xstq Vgukt: j hgkrkg½

ekLVj v½ b½/j us kuy fctus %
 bl esb½/j us kuy fodYi t½ sb½/j us kuy
 ekdVx , oa Qkbud dh xgj kbz I s
 tkudkj h nh tkrh g½ bl fMxh ea
 eYhus kuy fMxb escgj "Vh; I g; kx i j
 T?; knk Qksd I fd; k tkrk g½ bl ea
 , Mfe' ku dsfy, fdI h Hkh LVhe I sxstq V
 gukt: j hg½

vkb½/h ea, ech, % bl ea, s ckQs kuYI
 dks½ k j dj usdfy, fMtkbfud; kx; kgftks
 bQ½ku , oa dE; fuds ku VDukykh I s
 I c½/kr fMtkbu] bfEl yesVus] lykfux]
 I yD'ku o , MfefufLVs ku dksçHkkoh <x I s
 e½st dj I d½fctus xj evkb½/h xstq Vt
 cgr egroi w½Hkedkvnk dj rgsfo' k½dj
 I k½Vos j I k½ dh fMtkbfux , oa
 bfEl yesVus ku e½ fdI h Hkh LVhe dsfo | kfklz
 vkb½/h ea, ech, dj I drsg½

v½ j s kd ea, ech, % ; smRi knu çca½
 ; k' k½ qlykj e½ste½ eænnxkj gkrg½ bl
 dks zl svki cks s qlyksckse½ su dj usds
 vykok omj , oa b½/j & fMi k½Vt y fj ys kd
 dks cuk, j [kus dk xq k I h[k I drs g½
 batlfu; fj x dsT?; knkrj LVM½ t v½ j s kd
 ea, ech, dj rsgD; kfd ckMDV Moyi e½]
 fMtkbfux v½ cks s v½ Vekbt½ ku dh
 tkudkj h gksdho tg I smUgabI QhYM ea
 <yus ea T; knk i j s kkuh ugla gkrt gkykifd
 fdI h Hkh LVhe dsfEehnokj bl dks zdsf y,
 lykb½dj I drsg½

: j y e½ste½ ; s, d vuks lk çksxke
 gsft I s: j y fctus ekdVx ds {ks ea
 d½ ky çca½dk dh c<r h fMekM dks i j k
 dj usdfy, cuk; k x; k g½ : j y ekdV ea

fodkl dh I Hkkouk, acgr T; knk g½ bl ea
 fdI h Hkh LVhe dsfo | kfklz bl dks zdsf y,
 vlykb½dj I drsg½

I lykb½psu e½ste½ % bl dks zdsrgr
 b½he½st e½] os j gkmfl x , oAD?ykb½/t
 ; kfcl h d½ uh }kj k ekasx, reke rj g ds
 eVhfj ; y dsV½ i k½ku dh tkudkj h nh
 tkrh g½ bl esfcl h Hkh LVhe ds xstq/t
 fo | kfklz, ech, dj I drsg½

g½Fk ds j e½ste½ % g½Fkds j ea
 , ech, dks fctus fLdYI , oafDVI dks
 doj dj rkgs yfdu bl esmu fo' k½k eq ka
 i j Hkh /; ku fn; k tkrk g½ ftul s crkj
 esMDy ç½DVI e½stj] gk½Li Vy
 , MfefufLV½j] ba' ; ksj s½ & d½ ai uh
 , XthD; No ; k bl I s l c½/kr n½ j h rj g
 dh HkhedkfufuHkkj gse½stj dksn½pkj gkuk
 i M½ drk g½ dksb½Hkh xstq V fo | kfklz g½Fk
 ds j e½ste½ ea, ech, dj I drkg½

, x½ fctus e½ste½ % bl dks z ea
 fo | kfklzmu d½ fu; kdkse½st dj usdk xq k
 I h[krk g½tksmi Hkkäk rd —f'k mRi kn dks
 i gpkus dk dk; z dj rh g½ , x½ fctus
 I D½j dh t: j rk½dks/; ku eaj [krsq
 fo | kfklzdkse½st e½] ekdVx , oaQkbud
 dhvP?Nh I e> gkuk pkfg, Afcl h Hkh LVhe
 eæxtq V fo | kfklz, x½ fctus e½ste½ ea
 , ech, dj I drkg½

fj Vsy e½ste½ % ' kqj gks ; k dLcsgj
 txg e½ly , oal i j cktkj [kyrstk j gsg½
 ckr ; gha[kRe ughagkrh bu e½li eæxtgdk
 dks [kki N½ Hkh nh tkrh g½ ft I sos [kys
 cktkj I sT; knk bl rj Q vkrsg½ I keku dks
 0; ofLkr rj hds I sj [kuk v½ ml sxtgdk
 dks I n , oauki I n dkskuusokyksksks
 fy, fj Vsy e½ste½ dk {ks vi s½k—r0; ki d
 o puk½Hkj k g½ e½ly , oal i j okbtj dh
 c<r h ekx usbl eæçakdkadfsy, Hkh cM½
 txg cuk nh g½ e½ly dsfy, gj d½ uh vPNs
 e½stj kdhges lkryk' kdj rhj grhg½

foKki u ½, MoVkb½t ½, MoVkb½t
 I ipuk i gpkus dk cgrj rj hdk g½
 , MoVkb½t dk {ks mu fo | kfklz kadsf y,
 dfj ; j dks cgrj fodYi cu I drkg½ tks
 cM½ scM½ ckr dksfdI h mnkgj . k ; k fp=
 ds }kj k çLm½ dj useaf fo' k½K gk½ , s
 fo | kfklz ka ds fy, bl {ks ea vi kj
 I Hkkouk, jg½

बहुमिली इमारतों का निर्माण

' kgj kec<rh tul a ; k] Hkfe dh deh , oHkfe dsc<fsnkekadsdkj . k Åph&Åphcgeft yh bekj ra cu j gE gA budk e[; mnps ; tehu dk vfehd I svfekd bLrkey djuk gA ; scgeft yh bekj rj fj gk ; ' khvi kVew , o[; ol kf; d d[ekdsfy , cukÄ tkj ghgA l j f{kr , oal r[tyr fuelk dj usdsfy , bu cgeft yh bekj rkadsfo"k; eHkh okLrq' kkl= dsfu; ekal sykHk fey I drk gA okLrq' kkl= dsfu; e fuEufyf[kr fLFkfr ; k[aykxigkrsq]

tehu dk p; u% I cl si gys; g I fuf' pr djuk t: jh gSfd tehu dh feeh dS h gS tehu mPp dLvh , oBk ; k ?kuh gka jsthy ; k [kkkyh Hkfe fuelk dk; Zdsfy , 'kk ugk gkrhA D; kfd qR; d[kou dk Hkij vrr%uipstehu i j i M[ck gA bl fy , tehu dh Hkij ogu {kerk dk m[uk gksuk I cl sT; knk t: jh gkrk gA

HkijM ; k ml i j cukÄ xA cgeft yh bekj r oxkdkj ; k vk; rkdkj gksuh pkfg, A ; fn tehu dk Hkij ogu {kerk de gSfks , d h fLFkfr eahk oxkdkj ; k vk; rkdkj bekj rkadk Hkij tehu i j I r[tyr <a I s i M[ck gA fu; fer vdkdj dh cuh bekj r[vekd eteir gkrh g[erFkk bueack< HkijEi tS h ck-frd vki nkvsads çhkkko dks>syusdh {kerk vfu; fer vk-fr dh bekj rkadk ryuk evfekd gkrh gA

m[ukj , oai[dh vkj < yku 'kk ekuk x; k gA tgkaij I S c[d vksxv[kj i HNs i o[&i' pe fLFkfr e[ekrk gSogka i' pe dks Åpk j [k , oai[dh vkj < yku cuk, A m[ukj &nf{k.k fLFkfr ea nf{k.k fgLk I Åpk j [kao m[ukj dh vkj < yku cuk, A

Hkijexr oVj Vb] ckjx] ctVj iE] ty vki[ykbu , oaflo[ex i y tS sl Hk ty I k m[ukj o m[ukj i o[engksupkfg, A Vh i,b[i j fLFkfr HkijM ; k bekj r[ekh ekuk tkrh gsvkj tgkard I Hkko gksmul scpuk pkfg, A ; fn , d k I Hkko u gksrls I h[ekh vkrh I Mel dsntçhko dks?kus i M&i k[ekavkj gfj; kyk }jk de fd; k tk I drk gA okLrq' kkl= dh -f"V I sm[ukj , oai[fgLk k [kyk gksuk pkfg, A bekj r tehu dsnf{k.k o i' pe dh vkj cukÄ tk, rFkk m[ukj , oai[dh vkj [kyk LFkku NkM tk, A m[ukj , oai[v[em] k u o i k[edk tS s [kyk LFkku k sl dkj[Red Åtk[vkrh gA e[; bekj r pkj nhokjh I sdN vrj i j gksuh pkfg, A

Vxj vki dh bekj r vfu; fer vdkdj dh gSfks; g I fuf' pr dj y fd bekj r ds I Hk fgLk s; k dks jkskuhknj gA bekj rs çekku fn'kkv[adh vkj v[elke[k gksuh pkfg, A m[ukj] i o[; k m[ukj & i o[dh vkj v[elke[k h tehu , oabekj r[avR; fekd 'kk ekustkrsgA

bekj r dk e[; çosk }jk 'kk i nka ea cuk; k tk, A eu fLopckM tujVj , oVid Qkej HkijM ; k bekj r dsnf{k.k&i o[fgLk s ea gksus pkfg, A okLrq' ds erkfcd] vius vkl & i k[d[okrkoj . k e[M+i k[okka }jk k ç-fr d[ekosk I s'kk çhkk ; k ykHk

fey I drs gA v'kk] ueh] ve: n] ufj ; y tS s i Üksnkj i M+ bekj r dsnf{k.k , oai[pe e[erFkk tehu dsmlkj & i o[fgLk sea tMh&cIV; k] Qy&i kks , oam | ku I cl sI gh LFkku gkrsgA

bekj rkadk 'kh?kz , oal jf{kr fuelk dk; Zdsfy , 'kk egurzea Hkfe i tu] 'KY; k] jk] okLrq' i tu rFkk gou djk; k tkuk pkfg, A fuelk dk; ZI d[ekh fn'kkfunz kkadk okLrq' ds vu[kj i kyu fd; k tkuk pkfg, A u[o [kksnrs I e; I cl s i gys m[ukj & i o[fQj m[ukj & i' pe] nf{k.k&i o[fQj bl dsckn nf{k.k&i' pe ea[kpkA djuh pkfg, A u[o Mkysrl e; mYVh Øe vi uk; k tk, A

okLrq' ds vu[kj m[ukj & i o[eackj osy [kksn tk,] rkfd fuelk dk; Zdsfy , vko'; d[eku dh fujarj vki[cuh jgA bekj r dk nf{k.k&i' pe] fgLk k m[ukj & i o[dh ryuk evfekd Åpk gkuk pkfg, A okLrq' ds vu[kj] tS & tS seftya<rh tkrh gsmI h ds vu[kj eamudh ÅpkA Hkh ?Vrh tkuh pkfg, A cgrl grk , oa eRL; i jku e[dgk x; k gSfd çR; d[eft y dh ÅpkA m[ukj k= 1@12 fgLk sde gkrh tkuh pkfg, A

cgeft yh bekj rkadk v[ln: uh fol; k[, o fMtkbu bekj r dsf[k[ç; kst u ds vu[i gkuk pkfg, A vxj bekj r 0; kol kf; d[g[rksv[ekdk k npukko 'kks e dk e[k m[ukj rFkk i o[dn'kk e[gkuk pkfg, A cgeft yh fjk; 'kh bekj rkadk e[çR; d[vi kVew oxkdkj ; k vk; rkdkj gksuh pkfg, A fjk; 'kh , oa dk; ZFky d[; kst u I s cuh bekj rkadk v[erfjd; kst u ds fy, fo[k"V okLrq' fu; ekadk i kyu fd; k tkuk pkfg, A

I gren j guk gSrkst: j [kk; svuukl]

vukukl [kkuk gekj s l gr dlsfy, dkQh Qk; nən grkr g bl dk Lokn [kvVfkfeBk grkr g bl hdkj .k l syks bl si l Un dj rsgl vukukl dk t l Hkh i h; k tkrk g vukukl dk t l dbzrj g dh chekj; keasyHknk; d grkr vkg nj dj rkg

vukul eackeyu uked i k; stkus okyk rRo grkr g ft l es , &h QkbchukfVd , oabuTyeh rRo i k; stkrsg ; g rRo bE; u fl LVe dks Bkd dj us dk dke dj rk g bl ds volyk vukukl eafoVfeu l h vf/kd ek=k es i k; k tkrk g tksgekj s bE; u fl LVe dks<kdj bQD' kui l s

gekj s 'kj h j ds vUnj yMus fd {kerk dks<rkg

vukukl dk t l gekj s 'kj h dh gftMM; ksdsfy, cgr Qk; nən grkr g s D; kif bue ekuht i k; k tkrk g eftut , d , & k rRo gft l sgekj h gftMM; ka ds fodkl es i Hkkok' kkyh ; kxnu feyrk g ft l eackeyu ds , &h buTyeh rRo vFkj kbfVI cjkcj tksfd vñ: uh l eL; kvkse

j kgr i gpkrk g vukukl es XykbI sed bMDI , oa dyljh de grkr g vukukl dk t l Mk; fcVht ds ej ht HkhfcukCym' kqj yoyc<usdh fparkfd; fckbl svkj ke l si h l drsg vkg [kkHkh l drsg

vukukl es , &hvNDI hMs t grkr g s tks j SMDYI fd l QkbZ dj ds cM dksL VNY dk vNDI hMs ku grks l s

cprkr g s , oa fny dh chekj h; ka dk [krjk dks de dj rk g vukukl es i klr ckeyu /kefu; kadsvUnj [ku dk teko, oal ut u dksj kdrkgft l s ny fd chekj h dk [krjk de grkr g vukul dst l ikpu fO; k dksgrj cukrk g s , oa gekj h vkr dks LokLFk j [krkg vkg bl es i klr ckeyu i & es cuusokysx dksnj dj rkg

Vka[kksdjh j kskuh c<ksdSY, gjh ?kk l ij uksi ko ?kes

I qg ds l e; Vgyuk I gr dlsfy, ykHknk; d grkr g tks yks l qg ds oDr gj h ?kk l ij uksi ko ?keuk gekj h vka[kksdSY, cgr Qk; nk dj rk g , oa gekj s LokLF; 'kj h dlsfy, vPNh ekuh tkrh g gj h ?kk l ij pyusl sruko dks de dj rk g l qg dsl e; vki ftruk vf/kd gj h ?kk l ij pyxs mruk gh LokLFk, oaruko l seDr j g

I qg&l ojs s uks i § ?kes l s gekj s ekl i s k; kadsf [kpkd de grkr g , oa gj h ?kk l ij pyusl sgekj k fneks dks

BMD] rukoedPr o etcarh feyrh g Mlk; fcVht dsj kfx; kadsfy, gjh ?kk l ij Vgyuk , oacBuk cgrj ekuk tkrk g Mk; fcVht dsj kxh gj h ?kk l dschp

j g dj fu; fer yEch l kd yssqg ?kes gSrk's 'kj h esvNDI htufd i firzgrhg & I qg vkl l shkhxh gj h ?kk l ij uksi ko Vgyuk vPNk ekuk tkrk g vki dsj ko dsuhspsdseyk; e dks' kdkvkal stMh r=dkvk }kj k fneks rd i gpkrk g gj h ?kk l ij dN l e; rd : dusl s , yth, oaNhd l seDr feyrk g l qg dsl e; gjh ?kk l ij pyusl svka[kksd j kskuh c<ft gsvkg gj h ?kk l ij dN fnu pyusl svki dkp' esdkuEcj de gksl drkg

45 दिन के बाद करीना सेप्टेंबर में उतरी

dj huk di j dsc\sdksvHkhfI QZ46fnu gh gvk Fkk mI dsckn dj huk usyDesQS ku ohd ' kksj s ei mrj dj vi uk tyok fc[kjk ; g j s fMtkbuj vfurk ds Mksj s fMtkj bu eutj vkbA dj huk fi Nyo"kZfnI Ecj dsefgusevui s c\sdks tUe fn; kA

ftI dk uke r ej vyh [kku i Vkhkh j [kk x; k mUgkusu sdgk dh mul s' kksdk ' kksLVKw j cuus dsfy, mul si INk x; k rksmUgs[kd kh gptA dj huk usdgk fd e svi usc\sdks tUe fn; svHkhfI QZ 46fnuk dsckn e sji s i j py j ghgI
ej sugh yxrk fd , k dj uk dkblcMh ckr g dj huk usdgk fd tc ej sbI dsfy, i INk x; k rksefcgr [kd kgptZkhA

dxuk juks ustEewsch, I , Q tokukd seykdkr dh

tEel vnkdjkj k dxuk
juks tEewsch, I , Q tokukd
dsi kl i gph vkj dgk fd og
mul s feyus dks ysdj
I kGkkX; ' kkyh gk tks ej' dy
gkykr eas s k dh I hekvad dh
i gj nkj h dj rsgk mUgkus; gka
tokukal seykdkr eadgk] ^es
; gka vkus vksj vki l s
Vch, I , Q tokukd vksj vki ds
i fj okj k a l s feyus dks ysdj
I kGkkX; ' kkyh gk ; g ej sfy,
, d I Eeku dh ckr gk* og
fo' kky Hkkj }kt ds funku
okyh fQYe ^j xw* es ceq[k
Hkiedk fuHkk j gh gk ; g fQYe
24 Qj oj hdksfj yht gksxhA

क्यों थी फिदा तापसी

रितिक रोशन एवं

जॉन अब्राहम पर

क्यों थी फिदा तापसी | ही उमसदग्क फूलहोम् दसद्बू
ग्फर्ल; कौंज fQnk Fkhai j ; g l phcग्र gh ych g्स yसdu मुग्स
fj frd j क्स ku , oa t क्स vctge i j ges kk gh cगn Qnk
FkhArki I h usv i usl अक्सनक्रक्वल सदग्क फूल त्स I seक्सहोम्
fQYeaन् क्रहव्क j gh g्स rc I sfj frd j क्स ku , oat क्स vctge i j
fQnk FkhArki I h bu नक्सक्सहोम् वफ्खुर्क्वल क्सग्सर्ग्स gh vक्स "क्स
ekurh g्स g्स्क्सल्मुदहि I Un क्सहोम् i j gh ugh [kRe gक्स g्स cfYd ; s
ग्सहोम् दसवफ्खुर्क्स I श DylfQu rd i gprh gर्कि I h vi uh fQYe म्सह
दक्स] j fu़] ' क्सह dसेह्स j y एत्स्त्र dस्त्र dसेह्स i j cक्सphr dह j gh
Fkh वफ्खुर्क्स i I h l stc ; g i म्स x; k fd og dक्स I k xq k gस्त्र kog i q "क्स
ns[कुक i I Un dj rh g्स rक्सmUg्सusdग्सक्स व्सkt dस e; d, d bेक्सक्स
व्सन्हे fey tk,] ; gh dक्स g्स , श k dक्स tksvi usne i j cuk gक्स vक्स
bेक्सक्स gक्स, pal Eekfur 0; fDr gक्स tce श क्सह d : शह rksuke फूल I phfHkst
म्सह I शह i j dक्स }क्स kfufेर ; g fQYe 17 Qj oj h dक्स g्स yहt gक्सह

नेताओं को दोषी ठहराना बंद करें, खुद ईमानदार बनें: कमल

प्रभुआ रफेयुक्मेत्क्स jkt ulfrd ?केक्स ku dसच्प cफ्स) वफ्खुर्क्स dey
gक्स u usyक्सक्स svihy dह fd osur्क्सल्सक्स Bg्सuk्स dत्स, [क्स 'bेक्सक्स]*
cu म्सग्सस्वेव्स i j fy [क्स fd vलुक्सेप्स d्स
उर्क्सव्स i uhj I शoe vल्स 'क्स' क्स्क्स dसच्प
tkj h xfrj क्स dसच्प i jik nक्स jkT; d्स I kFk
[क्स gक्स gक्स u usvेव्स fd; k] geusxyr , oa
Hक्सV उर्क्सव्स i j vi us ok्स d्स nkै [k्सdज
vi uh vक्सक्स dक्स 0; Fk त्सक्स fd; kA म्सग्स
उर्क्सव्स nkै Bg्सuk्स cu ज्स bेक्सक्स cu
gक्स u us I kFk gh वफ्खुर्क्स vक्स ek/kou I sहh
jkT; ए tkj h jkt ulfrd I dव dक्स yd j
vi uh vक्सक्स mBkus d्स vi hy d्स म्सग्स
व्सेव्स i j fy [क्स vक्स ek/kou -i ; k रफेयुक्मेत्स dव i j cय्स गेक्स vक्सक्स
cग्सर्ग्स ek; usj [क्स g्स og cग्स jkt ulfr dस्त्रुप्स्त्र ughag्सर्ग्स vक्स vi vI ger Hक्स gक्स
I drsg्स yसdu vi uh vक्सक्स cय्स d्स bl d्स tोक्स eक्सक्स ou usfy [क्स] gेक्स
i kI t्सक्सfrHक्स , oa{kerk g्स ml sन्हक्सग्स i j geusges्स pप्स्त्र d्स g्सfd d्स s
रफेयुक्मेत्स Hक्स j r gh ug्सcfYd i j h nप्स; k eal oJUSB jkT; cuuk plkg,A

e&Vkb& foVus dh l nL; rk ysjgk@jgh gA

uke & Jh@Jherh@dekh
irk

jkt;

Oksu 1/uoekl 1/ eckbly b&esy

dij;k Time Witness dsuke dk MhMh ; k psd ua frffk ikr djA
cdl dk uke

dij;k bl OkeZ dksHkj dj MhMh ; k psd ds l kf gesbl irsij Hka

Vkb& foVus] ekf d if=dk

'kekZ dkykij cge.kokyij fujatuig] ngjknwA

7409293012] 7078188479

vof/k	volks dh l ; k	doj ew;	cpr	l ci f0l'ku ew;
1 o"kl	12	180	50-00	130
2 o"kl	24	360	100	260
3 o"kl	36	540	190	350
4 o"kl	48	720	270	450

fu; e o 'kr

1- ; g ; ktuk doy Hkj r esgh ekk; ga

2- if=dk l kkj .k Mkd }kj k Hkj tk, xh rFk Mkd xg gk usij ftEenkjh l kfku dh ugk gk A
l puk ikr gk usij ; fn og vd mi yC/k jgrk gSrk i p%fu' Mkd ifkr dj fn; k tk; skA

3- dij; j jft- Mkd l seakokusdsfy, xtgd dk dij; j jft- Mkd [kpZvfrfjDr ogu djuk gk A

4 LHH foooknkd k fu i Vkj ngjknwA 1/nRrjk[k. M%u; k; ky; dsv/khu gk A

कर्यालय

मजदूर मुहाल

विवौलियों का जाल

बंद अस्पताल

स्कूल खस्ताहाल

किसान कंगाल

दूर नौनिहाल

माफिया सालामाल

सुख्ता बदहाल

पुवा बेहाल

उत्तरारण्ड बदहाल

भाजपा के संग
आओ बदलें उत्तरारण्ड

भाजपा
को गोट दें

ernku
vo' ; dj g

Right To
V O T E

ej sl ; kj smRrj k[k. M okf ; ka15
Qj oj h dk fnu vki dsfy, , d
egRoi w kli olgi vi uk ernku
vo' ; dj l vki dk okv cgeY; gS
fdI h Hkh ykyp ; k ncko evkldj
okv u dj l , d l kQ l Fkj h Nfo
, oabekunkj i R; k' kh dksokv
ndj mRrj k[k. M dsfodkl ds
fy, Hk'Vkpkj eDr fodkl e[kh
l j dkj cukusevi uk ; kxnu n

I think I speak for all of us
, Moksh, oal ektloh